

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

Karar Sayısı: 2578

15 Kasım 2017 tarihinde Aşkatat'ta imzalanana ve 7229 sayılı Kanunla onaylanmasında uygun bulunan ekli "Transit ve Ulaştırma İşbirliđi Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)"nın onaylanmasına, 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri geređince karar verilmiştir.

27 Mayıs 2020

Recep Tayyip ERDOĐAN
CUMHURBAŞKANI

Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması
(Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)

Giriş

Bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacak olan Afganistan İslam Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan, Türkiye Cumhuriyeti ve Türkmenistan;

Bölgede Akit Tarafların entegre transit ve ulaştırma sisteminin sağladığı tüm faydalarını göz önünde bulundurarak,

Akit Tarafların toprakları üzerinden yolcu ve yüklerin sorunsuz hareketinin sağlanmasına yönelik taahhütlerini yeniden tasdik ederek,

Ulaştırma, gümrük ve sınır geçişlerindeki prosedürlerin kolaylaştırılmasıyla, Akit Taraflar arasındaki transit trafiğin sorunsuz akışı başta olmak üzere bölge içi bağlantılabilirliği artırmayı isteyerek,

Akit Tarafların çeşitli uluslararası örgütlerdeki üyelikleri ve uluslararası anlaşmalardaki katılımlarını dikkate alarak

aşağıdakiler üzerinde anlaşmaya varmıştır:

BÖLÜM I
GENEL HÜKÜMLER

Madde 1
Amaç ve Hedefler

Anlaşmanın amaç ve hedefleri aşağıdaki gibidir:

- a) Yüklerin, yolcuların sorunsuz şekilde hareketinin ve ulaştırma imkânlarının Akit Tarafların topraklarında kolaylaştırılması ve bu Anlaşma hükümlerine göre transit trafiğe yönelik gerekli yardımın sağlanması;
- b) Yüklerin, yolcuların ve ulaştırma yöntemlerinin Akit Tarafların topraklarındaki emniyetinin sağlanması,
- c) Gerekliğinde ileri seviye teknolojileri kullanarak transit trafikle ilgili gerekli idari düzenlemeler ve prosedürlerin basitleştirilmesi;
- d) Bu güzergâhın rekabetçiliğini artırmaya yönelik gerekli önlemlerin alınması.

Madde 2 Tanımlar

Bu Anlaşma'nın amacına yönelik olarak:

- a) "Gümrük Kontrolü" – Taraflar'ın gümrük makamlarının; gümrük prosedürleri ile uyumu sağlamak amacıyla aldığı önlemler;
- b) "Tehlikeli Mal" – Taşınırken veya depo vb.yerlerde tutulurken sağlık, çevre, güvenlik (devlet ve kamu güvenliği dâhil olmak üzere), emniyet ve mülkiyete yönelik ciddi risk taşıyabilecek mallar;
- c) "Transit trafik" – yükleme, boşaltma, depolama, numune alma olmaksızın, ulaştırma modunu değiştirerek ya da değiştirmeyerek, topraklarından trafiğin geçtiği Akit Taraf'ın sınırları ötesinde başlayıp biten, bütün seyahatin bir kısmı olan, Akit Taraf'ın topraklarında yüklerin taşınması veya (refakatsiz bagajlar dâhil) yolcu hareketleri veya boş ulaştırma araçlarının hareketleri;
- d) "Permi" – Akit Taraflardan birisinin yetkili makamları tarafından düzenlenen ve bu permiyi düzenleyen Akit Taraf'ın devletinin toprağına, diğer bir Akit Taraf'ın ülkesinde kayıtlı motorlu araçlar ile giriş-çıkış veya transit geçişe izin veren belge;
- e) "Ulaştırma Aracı" – yolcu, yük ve bagajların hareketleri için kullanılan taşımacılık aracı;
- f) "Ulusal mevzuat" – bir Akit Taraf'ın yürürlükte olan yasal düzenlemelerinin bütünü;
- g) "Multimodal taşımacılık" – Ulaştırma araçlarından iki veya daha fazlasının kombinasyonu;
- h) "Motorlu araç" – yapısı itibariyle, karayoluyla yük veya yolcu taşımacılığı yapılması veya yük taşımacılığına yönelik motorsuz bir römork/yarı römork çekmesi için tasarlanmış, kendinden tahrikli araç;
- i) "Yolcu" – bir güzergâh üzerinde seyahat eden herhangi bir kişi;

anlamına gelmektedir.

Madde 3 Anlaşmanın Kapsamı

Bu Anlaşma'nın hükümleri; Akit Taraf'ın topraklarında başlayan, devam eden veya biten tüm transit trafiğe uygulanır.

Madde 4
Anlaşmanın Uygulanması

Akit Taraflar; mevcut Anlaşma'nın üçüncü ülkeler açısından menfaat sağlayacak ve/veya diğer Akit Taraf'ın devlet egemenliğini veya toprak bütünlüğünü ihlal edecek tek taraflı eylemlerden kaçınacaktır.

BÖLÜM II
TRANSİTE YÖNELİK TESİSLER

Madde 5
Altyapı Tesisleri

Akit Taraflar; karayolu, demiryolu, sivil havacılık, iç sular/deniz ulaştırmasının yanı sıra kombine taşımacılık terminalleri, sınır geçiş noktaları, ekartman değişim istasyonları, feri hatları, limanlar, seyrüsefer yardımları ve bilgi teknolojileri gibi multimodal taşımacılığa yönelik tesislerin sağlanması için gerekli önlemleri alacaktır.

Madde 6
Multimodal Taşımacılık

Multimodal taşımacılık operasyonları; uluslararası seviyede tanınmış dokümantasyon ve prosedürlerin yanı sıra Akit Taraflarca üzerinde anlaşma sağlanmış uluslararası belgeler ve idari uygulamalara dayalı şekilde yapılacaktır. Akit Taraflar; idari prosedürlerin, uygulamaların ve taşımacılık belgelerinin basitleştirilmesi ve multimodal taşımacılığın kolaylaştırılması için önlemler alacaktır.

Madde 7
Transit Trafik Emniyeti

- a) Akit Taraflar; transit güzergâhlar boyunca ulaştırma emniyeti ve çevrenin korunmasıyla ilgili gerekli tüm önlemleri alacaktır.
- b) Uluslararası taşımacılık faaliyetinde bulunan Akit Tarafın ulaştırma aracı; kendi ulusal mevzuatı uyarınca, çevre koruma ve ulaştırma emniyeti için teknik koşullarla uyumlu olacaktır.
- c) Akit Taraflar; kendi topraklarında özellikle yolcu, tehlikeli mallar ve bozulabilir yiyeceklerin içinde bulunduğu transit araçların karıştığı trafik kazalarının olması durumunda tüm olası yardımı sağlayacaktır.

Madde 8

Vize

- a) Akit Taraflar; ulusal mevzuatlarına uygun şekilde, vize gereksinimlerine tabi olan uluslararası ulařtırma operasyonlarında yer alan araç sürücülerine ve kiřilere ilgili vizeleri vermeyi kabul eder.
- b) Bu amaçla; vize verilmesini kolaylařtıracak prosedürler, Akit Taraflarca ayrı bir protokolde kabul edilecektir ve bu protokol, bu Anlařmanın ayrılmaz bir parçası olacaktır.

Madde 9

Karayolu Araç Permi

Akit Taraflar; mevcut ikili anlařmaları ihlal etmeden, karayolu tařımacılığının kolaylařtırılmasına yönelik özel bir karayolu permi sisteminin kurulmasını mütalaa edebilir.

Madde 10

Karřılıklı iřbirlięi

Akit Taraflar; ařağıdaki alanlarda iřbirlięi yapmak için çaba sarf ederler:

- a) Yola elveriřlilik sertifikaları ve sürücü belgelerinin karřılıklı tanınması;
- b) Araçların kayıt ülkesi açısından teknik sertifikalandırılması, tek pencere ve dięer akıllı elektronik ulařtırma sistem uygulamaları;
- c) İlgili bilgilerin karřılıklı deęiřimi.

Madde 11

Limanlar ve Liman Tesisleri

Her bir Akit Taraf; dięer Akit Taraf'ın bayrağı ile seyahat eden gemilere, uluslararası seyrüsefere açık limanlara yönelik serbest eriřim, rıhtım tahsisi, yük yükleme ve bořaltmaya yönelik liman tesisleri, aktarma, yolcu bindirme-indirme ve seyrüsefere yönelik hizmetlerin kullanımları açısından uluslararası deniz tařımacılıęı yapan kendi gemisi gibi davranacaktır. Kuru limanların kullanımı için, her bir Akit Taraf kendi ulusal mevzuatını uygulayacaktır.

Madde 12

Demiryolu Tesisleri

- a) Akit Taraflar; kendi sorumlu oldukları bölgelerde, yük ve yolcu tařımacılıęını düzenleyen uluslararası anlařmalara uygun tařımacılık belgesi ile tařımacılık yapacaktır.
- b) Sorunsuz bir demiryolu tařımacılıęı için, kayıp veya hasarlı yüklere yönelik sorumlulukları da içeren ilgili prosedürler, Akit Taraflarca kabul edilecek ve bu Anlařmanın ayrılmaz bir parçası olacak olan ayrı bir protokolde düzenlenebilecektir.

BÖLÜM III GÜMRÜKLE İLGİLİ KONULAR

Madde 13 Gümrük Ücretleri ve Vergiler

- a) Transit yükler, gümrük vergi ve resimlerinden muaf tutulacaktır.
- b) Bu Anlaşmaya uygun şekilde taşıma işlemi gerçekleştiren taşıtlar ve taşıma işlemi için tahsis edilen standart yedek parçaları, kara yolu vergileri, taşıtların dolaşımı ya da mülkiyetiyle ilgili olarak alınan taşımacılık altyapısının kullanım ücretleriyle, bir transit işlemi sırasında öngörülen süre kısıtı ve güzergâh koşullarının karşılanmaması gibi hallerde gümrük makamlarının uygulayabileceği diğer harçlar haricinde, karşılıklı olarak gümrük vergi ve resimlerinden muaf tutulacaktır.
- c) Hali hazırda ithal edilmiş olan bir aracın onarımı için gerekli olan standart yedek parçalar, geçici ithalat kapsamında, ithalat ücretleri ve diğer vergiler ödenmeksizin ve ithalat yasak ve kısıtlamalarından muaf olmak üzere, geçici olarak kabul edilir.
- d) Bu maddenin "a" bendinde atıfta bulunulan istisnalar, Akit Tarafların ulusal mevzuatına göre verilen özel hizmetler karşılığında alınan ücretlere uygulanmaz.

Madde 14 Gümrük Transit Sistemi

- a) Akit Taraflar; kendi topraklarında, yük hareketlerinin kolaylaştırılması amacıyla, taraf oldukları ilgili uluslararası sözleşme ve anlaşmaları kendi topraklarında uygularlar.
- b) "TIR Karneleri Himayesinde Uluslararası Eşya Taşınmasına Dair Gümrük Sözleşmesi (TIR Sözleşmesi 1975)'ne hâlihazırda taraf olan Akit Taraflar; bu sözleşmenin hükümlerini kendi aralarında uygularlar.

Madde 15 Gümrük Prosedürlerinin Kolaylaştırılması

- a) Akit Taraflar; bu anlaşına hükümlerine uygun şekilde kendi topraklarından geçen yük ve yolcuları taşıyan tüm ulaştırma araçlarına yönelik gümrük kontrol mekanizmasının kolaylaştırılması için önlemler alacaktır.
- b) Akit Taraflar aşağıdakileri kabul eder:
- b.a) Toprakları üzerinden transit geçecek tüm yüklerin, gümrük kontrolü ve gümrüklemeden elde edilen sonuçları yansıtacak şekilde, gerekli şekilde mühürlenmiş ya da diğer gümrük güvenlik tedbir çeşitlerinin sağlandığı taşıma araçlarında taşınması;

b.b) Tarafların ulusal mevzuatına uygun şekilde, gümrük kontrolünün gerçekleştirilmesi amacıyla güvenliği yeterince sağlanmış, mühürlü taşıma araçlarına yerleştiremeyen dökme, ağırlığı ya da boyutu fazla olan yüklerin taşınması için gerekli koşulların karşılanmasının sağlanması;

b.c) Taraf oldukları uluslararası sözleşme ve anlaşmalardan ortaya çıkan yükümlülükleri çerçevesinde yürütecekleri kontrollere yönelik önyargı olmaksızın, risk analiz metotları altındaki ulusal mevzuata dayalı gümrük kontrollerinin yürütülmesi;

b.d) Gümrük işlemlerinin, hızlı bir şekilde ve transit trafikte minimum gecikme olacak şekilde gerçekleştirilmesi için Akit Taraflar'ın Gümrük İdareleri arasında işbirliği ve koordinasyonun teşvik edilmesi;

b.e) Gümrük İşlemlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlu Hale Getirilmesi ile ilgili Uluslararası Sözleşme'nin (Revize Kyoto Sözleşmesi, 1999) standartları ve tavsiye edilen uygulamalarının mümkün olduğunda kullanılması;

b.f) Yeniden ihracata ve Kontenerlerle ilgili Gümrük Sözleşmesi'nde (Cenevre, 1972) öngörülen diğer koşullara tabi vergi ve resimler ödenmeksizin, konteynerlerin geçici ithalata izin verilmesi hususunda mutabık kalınması.

BÖLÜM IV **DiĞER HÜKÜMLER**

Madde 16 **Ortak Danışma Grubu (ODG)**

a) İşbu Anlaşmanın uygulaması ve takibi amacıyla, Akit Taraflar; Akit Tarafların yetkili temsilcilerinden oluşan bir ODG oluşturulması üzerinde anlaşmıştır.

b) ODG; düzenli olarak senede en az bir kez müzakereler düzenleyecek ve gerektiğinde Akit Tarafların mutabakatıyla üst düzey görüşmeler yapılacaktır.

Madde 17 **Uluslararası Anlaşmalar**

İşbu Anlaşma; Akit Tarafların taraf oldukları diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülükleri etkilemeyecektir.

Madde 18 **Anlaşmazlıkların Çözümü**

İşbu Anlaşmanın yorumlanmasından veya uygulamasından ortaya çıkabilecek anlaşmazlıklar, bu Anlaşmanın 16. Maddesinde yer alan müzakereler yoluyla çözülecektir.

Madde 19

Katılım

Herhangi bir Devlet, Akit Tarafların oybirliğiyle onaylamasıyla bu Anlaşmanın bir Akit Tarafı olabilir.

Madde 20

Yürürlüğe Giriş

- a) İşbu Anlaşma; Akit Tarafların yürürlüğe girmesi için gerekli iç prosedürlerini tamamladığına ilişkin son yazılı bildirimim Saklayıcı Tarafıtan diplomatik yollarla alınmasından otuz (30) gün sonra yürürlüğe girecektir.
- b) İşbu Anlaşmanın Saklayıcı Tarafı Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti'dir.
- c) İki veya daha fazla Akit Taraf'ın üzerinde anlaşması durumunda, Anlaşma; bu maddeye uygun şekilde iç prosedürlerin tamamlanması ile ilgili Saklayıcıya bildirimde bulunan Akit Taraflar arasında, mümkün olması durumunda, uygulanabilir.
- d) İşbu Anlaşma; Saklayıcının katılım sağlayan Devlet için, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç prosedürlerini tamamladığına ilişkin yazılı bildirimim diplomatik kanallarla almasından otuz (30) gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 21

Tadil ve Eklèmeler

İşbu Anlaşmaya yönelik tadil ve eklèmeler, tüm Akit Tarafların yazılı rızasıyla yapılabilir. Tadil ve eklèmeler ayrı bir doküman olarak oluşturulacaktır ve 20. Maddeye uygun şekilde yürürlüğe girecektir. Bu dokümanlar bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olacaktır.

Madde 22

Süre ve Geri Çekilme

- a) İşbu Anlaşma, süresiz şekilde akdedilmiştir.
- b) Akit Taraflardan herhangi birisi, herhangi bir zamanda, Saklayıcıya diplomatik yollarla yazılı bildirimde bulunarak Anlaşmadan çekilebilir. Geri çekilme, Saklayıcının yazılı bildirimim almasından altı (6) ay sonra yürürlüğe girecektir.
- c) Akit Taraflardan birisinin geri çekilmesi, işbu Anlaşmanın kapsamında devam eden bir projeyi etkilemeyecektir.

Madde 23
Bildirim

Afganistan İslam Cumhuriyeti, işbu Anlaşmanın Saklayıcısı olarak Akit Taraflara aşağıdakilerle ilgili bildirimde bulunacaktır:

- a) Onay, kabul, tasdik veya Anlaşma'ya katılıma ilişkin dokümanların saklanması,
- b) 20. Maddeye uygun olarak işbu Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihi,
- c) 21. Madde uyarınca kabul edilen herhangi bir değişiklik ve bu değişikliğin yürürlüğe giriş tarihi,
- d) 22. Madde hükümleri uyarınca yapılan geri çekilmeler;
- e) Bu Anlaşma ile ilgili herhangi bir eylem, bildirim veya iribat.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, aşağıda imzası olan tam yetkililer, aşağıda belirtilen tarihlerde imzalamışlardır.

15 Kasım 2017 tarihinde Aşkabat'ta, tüm metinler eşit olarak Dari ve Peştü, Azerbaycanca, Gürcüce, Türkçe, Türkmence ve İngilizce dillerinde tek bir orijinal nüsha olarak imzalanmıştır. Yorum farklılıklarında İngilizce dil geçerli olacaktır.

Saklayıcı Taraf, Anlaşmanın onaylı suretlerini Akit Taraflara gönderecektir.

Afganistan İslam Cumhuriyeti adına _____

Azerbaycan Cumhuriyeti adına _____

Gürcistan adına _____

Türkiye Cumhuriyeti adına _____

Türkmenistan adına _____

Transit and Transport Cooperation Agreement (Lapis Lazuli Route Agreement)

Preamble

The Islamic Republic of Afghanistan, the Republic of Azerbaijan, Georgia, the Republic of Turkey and Turkmenistan hereinafter referred to as “the Contracting Parties”,

Recognizing the full benefits of an integrated transit and transport system of the Contracting Parties in the region,

Reaffirming the commitment to ensure smooth movement of goods and passengers through the territories of the Contracting Parties,

Desiring to improve intraregional connectivity, in particular the smooth flow of traffic in transit between the Contracting Parties by simplifying procedures on transport, customs and border crossing, and

Noting the Contracting Parties’ membership in various international organizations and participation in international treaties,

Have agreed as follows:

PART I GENERAL PROVISIONS

Article 1 Purposes and Objectives

The main purposes and objectives of this Agreement are as follows:

- a) to facilitate smooth movement of goods, passengers, and means of transport through the territories of the Contracting Parties and to provide all necessary assistance to the traffic in transit according to the provisions of this Agreement;
- b) to ensure the safety of goods, passengers, and means of transport through the territories of the Contracting Parties;
- c) to simplify necessary administrative arrangements and procedures dealing with traffic in transit using advanced technologies where necessary;
- d) to take necessary measures to increase the competitiveness of this route.

Article 2 Definitions

For the purpose of this Agreement:

- a) “Customs control” - measures taken by the customs authorities of the Parties, in order to ensure the compliance with the customs legislation;

b) "Dangerous goods" - goods which are capable of posing a significant risk to health and environment, security (including state and public security), safety and property when being transported or kept in storage etc.;

c) "Traffic in transit" - the transportation of goods or the movement of passengers (including unaccompanied baggage) or the movement of unladen means of transport across the territory of a Contracting Party without loading and unloading, warehousing, breaking bulk, with or without change in the mode of transport, subject, that is only a portion of a complete journey which begins and ends beyond the borders of the Contracting Party across whose territory the traffic passes;

d) "Permit" - a document issued by the competent authorities of one of the Contracting Parties, allowing to enter-exit or pass in transit through the state territory of the Contracting Party which issued this permit by the motor vehicle registered in the state territory of the other Contracting Party;

e) "Means of transport"- any transport mean used for movement of passengers, goods and luggage;

f) "National legislation" - the entire body of legal acts in force in the territory of a Contracting Party;

g) "Multimodal transport" - combination of two or more modes of transport means;

h) "Motor Vehicle" - a self - propelled transport vehicle which, by virtue of its construction, is intended for the carriage of goods or passengers by road or for pulling a trailer/semi trailer without a motor intended for the carriage of goods;

i) "A passenger" - any natural person travelling en route.

Article 3

Scope of the Agreement

Provisions of this Agreement shall apply to all traffic in transit, which begins, proceeds or ends in the territory of Contracting Party.

Article 4

Application of the Agreement

Any Contracting Party shall refrain from any unilateral actions resulting in taking advantages of the present Agreement with respect to third countries and/or violating state sovereignty and territorial integrity of other Contracting Party.

PART II FACILITIES FOR TRANSIT

Article 5 Infrastructure Facilities

The Contracting Parties shall take adequate measures in order to provide facilities needed for road, railway, civil aviation, inland waterway/maritime transport as well as multimodal transport such as combined transport terminals, border crossing points, gauge interchange stations, ferry-lines, ports, navigation aids and information technology.

Article 6 Multimodal Transport

Multimodal transport operations shall be based on existing internationally recognized documentations and procedures as well as international instruments and administrative practices agreed by the Contracting Parties. The Contracting Parties will take measures to simplify administrative procedures, practices and transportation documents and to facilitate multimodal transport.

Article 7 Safety of Traffic in Transit

a) The Contracting Parties shall take all necessary measures for the safety of transportation and environmental protection along transit routes.

b) The means of transport of the Contracting Party engaged in international transportation shall be in compliance with technical conditions for environmental protection and transportation safety in accordance with its national legislation.

c) The Contracting Parties shall provide all possible assistance in the event of traffic accidents in their territories involving transit vehicles especially when passengers, dangerous goods and perishable foodstuffs are involved.

Article 8 Visa

a) The Contracting Parties agree to grant relevant visas, in accordance with national legislation, to drivers of the vehicles and persons engaged in international transport operations who are subject to visa requirements.

b) For this purpose, the simplification procedures on granting visas will be agreed in a separate protocol adopted by the Contracting Parties constituting the integral part of this Agreement.

Article 9
Road Vehicle Permit

The Contracting Parties may consider the establishment of a system of special road permits for facilitation of road transportation without prejudice to the existing bilateral agreements.

Article 10
Mutual Cooperation

The Contracting Parties shall endeavor to cooperate in the following areas:

- a) Mutual recognition of certificate of road worthiness and driving licenses;
- b) Technical certification of vehicles by the countries of registration, application of single window and other intelligent electronic transportation systems;
- c) Exchange of relevant information.

Article 11
Ports and Port Facilities

Each Contracting Party shall accord to the vessels flying under the flag of the other Contracting Parties the same treatment as it accords to its own vessels engaged in international maritime transport, in respect of free access to ports open for international navigation, allocation of berths and use of port facilities for loading and unloading cargoes, transshipment, embarking and disembarking of passengers, use of services intended for navigation.

For using the services of dry ports, each Contracting Party shall apply its national legislation.

Article 12
Railway Facilities

a) The Contracting Parties shall transport in their respective areas of responsibility with the transport document in conformity with the governing international agreements in carriage of goods and passengers.

b) For smooth railway transportation, related procedures including liabilities for lost or damaged goods may be regulated in a separate protocol adopted by the Contracting Parties constitutes the integral part of this Agreement.

PART III
CUSTOMS RELATED ISSUES

Article 13
Customs Duties and Taxes

a) Goods in transit shall be exempted from customs duties and taxes.

b) Vehicles carrying out transportation in accordance with this Agreement and their standard spare parts assigned for their operation shall be mutually exempted from customs duties and taxes, with the exception of road taxes, fees for usage of transport infrastructure, levied on the circulation or possession of the vehicles, as well as any other charges that may be applied by customs authorities, including for non-compliance with the prescribed time limit and route requirements in course of a transit operation.

c) Standard spare parts required for the repair of a vehicle already imported shall be admitted temporarily under a temporary importation title without payment of import duties and other taxes, and free of import prohibitions and restrictions. Replaced parts shall be subject to customs clearance and re-exportation.

d) Exemptions referred to in paragraph "a" of this Article shall not be applied to the charges rendered for specific services provided according to the national legislation of the Contracting Parties.

Article 14
Customs Transit System

a) The Contracting Parties shall apply in their territories relevant international conventions and agreements to which they are parties, for the purpose of facilitating the movement of goods.

b) The Contracting Parties, which are already parties to the Customs Convention on the International Transport of Goods under cover of TIR Carnets (TIR Convention 1975), will apply the provisions of that Convention amongst themselves.

Article 15
Simplification of Customs Procedures

a) The Contracting Parties will take measures to simplify the Customs control mechanism for all means of transport carrying goods and passengers passing through their territories in accordance with the provisions of this agreement.

b) The Contracting Parties agree:

b.a) That all cargo to be transited through their territory will be transported in the means of transport adequately sealed or provided with other types of customs security measures, reflecting the results of customs control and clearance;

b.b) To ensure that the requirements, in accordance with their national legislation of Parties, are met for transportation of bulk, overweight or oversize cargo, which cannot be placed in sealed means of transport sufficiently secured for customs control purposes;

b.c) To carry out customs controls based on the national legislation under the risk analysis methods, without prejudice to the controls they will be conducting within the framework of their obligations arising from international conventions and agreements, to which they are parties;

b.d) To encourage cooperative and coordinating arrangements between Customs services of the Contracting Parties in order to ensure fast Customs clearance with minimum delay to traffic in transit;

b.e) To be guided, whenever possible, by the standards and recommended practices of the International Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures (Revised Kyoto Convention, 1999);

b.f) To authorize the temporary importation of containers without the payment of duties and taxes subject to re-exportation and other conditions laid down in the Customs Convention on Containers (Geneva, 1972).

PART IV MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 16 Joint Consultative Group (JCG)

a) For the purpose of implementation and follow up of this Agreement, the Contracting Parties agree to set up a JCG, composed of the authorized representatives of the Contracting Parties.

b) The JCG shall conduct regular consultations at least once a year and whenever necessary at the high level upon the agreement of the Contracting Parties.

Article 17 International Treaties

The provisions of this Agreement shall not affect the rights and obligations of the Contracting Parties arising from other international treaties to which they are parties.

Article 18
Dispute Settlement

Any dispute arising from the interpretation or implementation of this Agreement shall be settled through consultations provided in Article 16 of this Agreement.

Article 19
Accession

Any State may become a Contracting Party to this Agreement through accession with the unanimous consent of the Contracting Parties.

Article 20
Entry into Force

a) This Agreement shall enter into force thirty (30) days after the date of the receipt through diplomatic channels by the Depository of the last written notification about the completion of internal procedures of the Contracting Parties required for its entry into force.

b) The Government of the Islamic Republic of Afghanistan shall be the Depository of this Agreement.

c) If two or more Contracting Parties so agree, the Agreement, where possible, may apply between those Contracting Parties, which have notified the Depository about the completion of internal procedures in accordance with the present Article.

d) For the acceding State, this Agreement shall enter into force thirty (30) days after the date of the receipt by the Depository through diplomatic channels of the written notification of that State about the completion of its internal procedures required for entry into force of this Agreement.

Article 21
Amendments and Additions

Amendments and additions may be introduced to the Agreement upon the written consent of all Contracting Parties, which shall be formed as a separate document and shall enter into force in accordance with Article 20 of this Agreement. The documents formed thereby, shall constitute an integral part of this Agreement.

Article 22
Duration and Withdrawal

a) This Agreement shall be concluded for indefinite period of time.

b) Each Contracting Party may at any time withdraw from this Agreement by sending the written notification to the Depository through diplomatic channels. The withdrawal shall only take effect six (6) months after the receipt of such written notification by the Depository.

c) Withdrawal of a Contracting Party shall not affect any ongoing project in scope of the Agreement.

Article 23
Notification

The Government of the Islamic Republic of Afghanistan, acting as Depository of the present Agreement, shall notify the Contracting Parties of:

- a) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- b) any date of entry into force of this Agreement in accordance with Article 20;
- c) any amendment adopted in accordance with Article 21 and the date on which such an amendment enters into force;
- d) any withdrawal in pursuance of the provisions of Article 22;
- e) any other act, notification or communication relating to this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have affixed their signature hereunder on the dates indicated.

Signed in Ashgabat on 15 November 2017, in a single original copy in Dari and Pashtu, Azerbaijani, Georgian, Turkish, Turkmen and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence, the English text shall prevail.

The Depository shall send certified copies of this Agreement to the Contracting Parties.

For the Islamic Republic of Afghanistan

For the Republic of Azerbaijan

For Georgia

For the Republic of Turkey

For Turkmenistan

Tranzit və Nəqliyyat üzrə Əməkdaşlıq Sazişi
(Lapis Lazuli Marşrutu Sazişi)

Preambula

Bundan sonra "Razılığa gələn Tərəflər" adlandırılacaq Əfqanıstan İslam Respublikası, Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Türkiyə Respublikası və Türkmənistan,

regionda Razılığa gələn Tərəflərin inteqrasiya etmiş tranzit və nəqliyyat sisteminin mövcudluğunun tam faydalı olmasını qəbul edərək,

Razılığa gələn Tərəflərin ərazilərindən yük və sərnişinlərin sərbəst hərəkətini təmin etmək öhdəliyini bir daha təsdiq edərək,

nəqliyyat, gömrük və sərhəd keçid prosedurlarının sadələşdirilməsi yolu ilə regionlararası bağlantıları, xüsusilə Razılığa gələn Tərəflər arasında tranzit daşımaların sərbəst axınını inkişaf etdirməyi arzu edərək,

Razılığa gələn Tərəflərin müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarda üzvlüyünü və beynəlxalq müqavilələrdə iştirakını qeyd edərək,

aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

I HİSSƏ
ÜMUMİ MÜDDƏALAR

MADDƏ 1

Məqsəd və vəzifələr

Bu Sazişin əsas məqsəd və vəzifələri aşağıdakılardır:

a) Razılığa gələn Tərəflərin ərazilərindən yüklərin, sərnişinlərin və nəqliyyat vasitələrinin sərbəst hərəkətini asanlaşdırmaq və sözügedən Sazişin müddəalarına əsasən, tranzit daşımalarına zəruri yardımını təmin etmək;

b) Razılığa gələn Tərəflərin əraziləri boyunca yüklərin, sərnişinlərin və nəqliyyat vasitələrinin təhlükəsizliyini təmin etmək;

c) lazımı yerlərdə müasir texnologiyalardan istifadə edərək, tranzit daşımaları ilə bağlı zəruri inzibati tədbirləri və prosedurları sadələşdirmək;

d) bu marşrutun rəqabətqabiliyyətiliyinin artırılması üçün lazımı tədbirləri yerinə yetirmək.

MADDƏ 2

Anlayışlar

Bu Sazişin məqsədi üçün:

a) "**Gömrük nəzarəti**" – gömrük qanunvericiliyinə riayət olunmasını təmin etmək məqsədilə Tərəflərin gömrük orqanlarının həyata keçirdiyi tədbirlərdir.

b) "**Təhlükəli yüklər**" – daşınma zamanı, anbarda saxlanılarkən və digər hallarda sağlamlığa və ətraf mühitə, təhlükəsizliyə (dövlət və ictimai təhlükəsizlik daxil olmaqla) və əmlaka əhəmiyyətli dərəcədə zərər verə biləcək yüklərdir.

c) **"Tranzit daşımalar"** – yüklənmiş halda və ya yüksüz, anbarlaşdırılmış, qablaşdırılmadan, nəqliyyat növündə dəyişiklik edilməklə və ya edilmədən Razılığa gələn Tərəflərin ərazilərindən yüklərin daşınması və ya sərnişinlərin hərəkəti (müşayiət olunmayan baqajlar da daxil olmaqla) və ya nəqliyyat vasitələrinin yüksüz hərəkətidir, hansı ki, bu daşımaların keçdiyi Razılığa gələn Tərəflərin əraziləri boyunca onların sərhədindən kənarında başlayan və bitən tam dövrün bir hissəsinə təşkil edir.

d) **"İcazə"**– Razılığa gələn Tərəflərdən birinin səlahiyyətli orqanları tərəfindən verilən, digər razılığa gələn Tərəfin dövlətinin ərazisində qeydiyyatdan alınmış mühərrikli nəqliyyat vasitəsilə bu icazəni vermiş Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin ərazisinə giriş-çixış və ya onun ərazisindən tranzit keçmə hüququ verən sənəddir.

e) **"Nəqliyyat vasitələri"** – sərnişinlərin, yüklərin və baqajın daşınması üçün istifadə olunan nəqliyyat vasitəsidir.

f) **"Milli qanunvericilik"**– Razılığa gələn Tərəfin ərazisində qüvvədə olan hüquqi aktların məcmusudur.

g) **"Multimodal daşımalar"** - iki və daha artıq nəqliyyat vasitəsinin birləşməsidir.

h) **"Avtomobil nəqliyyatı vasitəsi"** - konstruksiyasına görə yüklərin və sərnişinlərin avtomobil yollarında daşınması və ya yüklərin daşınması məqsədilə mühərriksiz qoşqular/yarımqoşquların dartılması üçün nəzərdə tutulmuş mexaniki nəqliyyat vasitəsidir.

i) **"Sərnişin"** - marşrut boyu səyahət edən istənilən fiziki şəxsdir.

MADDƏ 3

Sazişin əhatə dairəsi

Bu Sazişin müddəaları Razılığa gələn Tərəfin ərazisində başlayan və ya bitən bütün tranzit daşımalarına şamil olunur.

MADDƏ 4

Sazişin tətbiqi

İstənilən Razılığa gələn Tərəf hazırkı Sazişdən üçüncü ölkələrə münasibətdə üstünlük əldə etmək və (və ya) digər Razılığa gələn Tərəfin dövlət suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün pozulmasına səbəb olan hər hansı birtərəfli fəaliyyətlərdən imtina edir.

II HISSƏ

TRANZİT İMKANLARI

MADDƏ 5

İnfrastruktur imkanları

Razılığa gələn Tərəflər avtomobil yolu, dəmir yolu, mülki aviasiya, daxili su/dəniz nəqliyyatı, o cümlədən, multimodal daşımalar üçün gerekli olan kombinə edilmiş

nəqliyyat terminalları, sərhəd buraxılış məntəqələri, təkər cütlərinin dəyişdirilmə stansiyaları, bərə xətti limanları, naviqasiya vasitələri və informasiya texnologiyaları ilə təmin edilməsi üçün müvafiq tədbirlər həyata keçirirlər.

MADDƏ 6

Multimodal daşımalar

Multimodal nəqliyyat əməliyyatları beynəlxalq səviyyədə tanınmış mövcud sənədlər və prosedurlar, həmçinin Razılığa gələn Tərəflərlə razılaşdırılmış beynəlxalq alətlər və inzibati təcrübələrə əsaslanır. Razılığa gələn Tərəflər inzibati prosedurların, təcrübələrin və daşıma sənədlərinin sadələşdirilməsi və multimodal daşımaların asanlaşdırılması üçün tədbirlər həyata keçirməlidirlər.

MADDƏ 7

Tranzit daşımalarında təhlükəsizlik

a) Razılığa gələn Tərəflər tranzit dəhlizləri boyunca daşımaların təhlükəsizliyi və ətraf mühitin mühafizəsi üçün bütün zəruri tədbirləri yerinə yetirirlər.

b) Razılığa gələn Tərəflərin beynəlxalq daşımalara cəlb olunmuş nəqliyyat vasitələri onların milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq, ətraf mühitin mühafizəsi üçün texniki şərtlərə və daşımaların təhlükəsizliyinə cavab verməlidir.

c) Razılığa gələn Tərəflər ərazilərində tranzit nəqliyyat vasitələri ilə baş verən, xüsusilə içində sərnişinlərin, təhlükəli yüklərin və tez xarab olan ərzaq məhsullarının olduğu nəqliyyat hadisələri zamanı mümkün olan hər cür yardımı göstərirlər.

MADDƏ 8

Viza

a) Razılığa gələn Tərəflər milli qanunvericiliklərinə uyğun olaraq, nəqliyyat vasitələrinin sürücülərinə və viza tələbləri tətbiq edilən beynəlxalq nəqliyyat daşımalarına cəlb olunmuş şəxslərə müvafiq vizaları verməyə razılaşırlar.

b) Bu məqsədlə viza verilməsinə dair sadələşdirilmə prosedurları Razılığa gələn Tərəflərin qəbul etdiyi, bu Sazişin ayrılmaz tərkib hissəsi olan ayrıca Protokolla razılaşdırılacaqdır.

MADDƏ 9

Avtomobil nəqliyyatı vasitələrinin icazələri

Razılığa gələn Tərəflər mövcud ikitərəfli sazişlərə xələl gətirmədən avtomobil daşımalarının sadələşdirilməsi üçün xüsusi avtomobil nəqliyyatına dair icazə sisteminin yaradılmasını nəzərdən keçirə bilərlər.

MADDƏ 10

Qarşılıqlı əməkdaşlıq

Razılığa gələn Tərəflər aşağıdakı sahələrdə əməkdaşlıq etməyə səy göstərirlər:

- a) avtomobil daşımalarına yararlılıq sertifikatı və sürücülük vəsiqələrinin qarşılıqlı tanınması;
- b) qeydiyyat ölkələri tərəfindən nəqliyyat vasitələrinə texniki sertifikatların verilməsi, vahid pəncərə və digər intellektual elektron daşıma sistemlərinin tətbiqi;
- c) müvafiq məlumat mübadiləsi.

MADDƏ 11

Limanlar və liman imkanları

Beynəlxalq naviqasiyaya açıq limanlara azad giriş, gəmilərin yan alması üçün körpülərdə yerin ayrılması və malların yüklənməsi və boşaldılması, transpiment, sərnişinlərin minməsi və düşməsi məqsədilə liman imkanlarından yararlanmaq, naviqasiya üçün nəzərdə tutulmuş xidmətlərdən istifadədə hər bir Razılığa gələn Tərəf öz ölkəsinin beynəlxalq dəniz daşımalarını həyata keçirən gəmilərinə göstərdiyi münasibəti digər Razılığa gələn Tərəfin bayrağı altında üzən gəmilərə göstərirlər.

Quru limanlarının xidmətlərinin istifadə olunmasında hər bir Razılığa gələn Tərəf öz milli qanunvericiliyini tətbiq edir.

MADDƏ 12

Dəmir yolu imkanları

a) Razılığa gələn Tərəflər özlərinin müvafiq səlahiyyət dairələri çərçivəsində yük və sərnişin daşımalarını tənzimləyən beynəlxalq sazişlərə uyğun olan nəqliyyat sənədləri ilə daşımaları həyata keçirirlər.

b) İtmiş və ya korlanmış yüklər üçün öhdəliklər də daxil olmaqla, sərbəst dəmir yolu daşımaları ilə əlaqədar prosedurlar Razılığa gələn Tərəflərin qəbul etdiyi, bu Sazişin tərkib hissəsi olan ayrıca protokollarla nizamlana bilər.

III HİSSƏ

GÖMRÜKLƏ BAĞLI MƏSƏLƏLƏR

MADDƏ 13

Gömrük rüsumları və vergilər

a) Tranzit daşınan yüklər gömrük rüsumlarından və vergilərdən azad olunurlar.

b) Bu sazişə əsasən daşımaları həyata keçirən nəqliyyat vasitələri və onların fəaliyyəti üçün olan standart ehtiyat hissələri, nəqliyyat vasitələrinin dövrüyyəsi və ya istismarı zamanı yığılan yol vergiləri, nəqliyyat infrastrukturunun istifadəsinə görə edilən ödənişlər, həmçinin nəqliyyat əməliyyatları zamanı müəyyən edilmiş vaxt məhdudluğu və marşrut tələbləri ilə bağlı pozuntular daxil olmaqla, gömrük

orqanlarının tətbiq etdikləri hər hansı digər yığımlar istisna olmaqla, gömrük rüsumlarından və vergilərdən qarşılıqlı azad olunurlar.

c) Artıq idxal olunmuş nəqliyyat vasitələrinin təmiri üçün lazım olan standart ehtiyat hissələri idxal rüsumu və digər vergiləri ödəmədən müvəqqəti olaraq müvəqqəti idxal adı altında qəbul edilir və idxal qadağalarından və məhdudiyətlərindən azad olurlar. Dəyişdirilən ehtiyat hissələri gömrük rəsmiləşməsi və yenidən ixraca cəlb edirlər.

d) Bu maddənin "a" bəndində nəzərdə tutulan azadolmalar Razılığa gələn Tərəflərin milli qanunvericiliklərinə əsasən göstərilən xüsusi xidmətlər üçün alınan haqlara şamil olunmur.

MADDƏ 14

Gömrük Tranzit Sistemi

a) Razılığa gələn Tərəflər yük daşımalarını asanlaşdırmaq məqsədilə ərazilərində üzv olduqları əlaqədar beynəlxalq konvensiya və sazişləri tətbiq edirlər.

b) TIR kitabçası tətbiq edilməklə, "Beynəlxalq yük daşımaları haqqında Gömrük Konvensiyası"na (TIR Konvensiyası, 1975-ci il) tərəf olan Razılığa gələn Tərəflər öz aralarında bu Konvensiyanın müddəalarını tətbiq edəcəklər.

MADDƏ 15

Gömrük posedurlarının sadələşdirilməsi

a) Razılığa gələn Tərəflər bu Sazişin müddəalarına uyğun olaraq, onların ərazilərindən keçməklə yük və sərnişin daşınmasını həyata keçirən bütün nəqliyyat vasitələri üçün gömrük nəzarəti mexanizmini sadələşdirmək məqsədilə tədbirlər yerinə yetirəcəklər.

b) Razılığa gələn Tərəflər aşağıdakılar barədə razılaşırlar:

b.a ərazilərindən keçən bütün yüklər gömrük nəzarəti və rəsmiləşdirilməsinin nəticələrini əks etdirən müvafiq qaydada plomblanmış və ya digər gömrük təhlükəsizlik tədbirlərindən keçmiş nəqliyyat vasitələrində daşınacaqdır;

b.b) gömrük nəzarəti məqsədilə kifayət qədər təhlükəsizliyi təmin edilmiş plomblu nəqliyyat vasitələrinə yerləşdirilməsi mümkün olmayan qablaşdırılmamış, ağır çəkili və iriqabaritli yüklərin daşınmasının Tərəflərin milli qanunvericiliyinə əsasən yerinə yetirilməsini təmin etmək;

b.c) razılığa gələn Tərəflərin tərəfdar çıxdığı beynəlxalq konvensiyalardan və sazişlərdən irəli gələn öhdəliklər çərçivəsində həyata keçiriləcək nəzarətlərə xələl gətirmədən, risklərin təhlil olunması metodları əsasında milli qanunvericiliyə uyğun gömrük nəzarətini həyata keçirmək;

b.d) tranzit daşımalarda minimum ləngimə ilə sürətli gömrük rəsmiləşdirilməsinin təmin edilməsi məqsədilə Razılığa gələn Tərəflərin gömrük xidmətləri arasında birgə və əlaqələndirilmiş tədbirləri təşviq etmək;

b.e) mümkün olduğu qədər "Gömrük prosedurlarının sadələşdirilməsi və uzlaşdırılması haqqında Beynəlxalq Konvensiya"nın (Yenilənmiş Kyoto Konvensiyası, 1999-cu il) standartlarını və tövsiyə olunan təcrübələri rəhbər tutmaq;

b.f) "Konteynerlər haqqında Gömrük Konvensiyası"nda (Cenevrə, 1972-ci il) müəyyən olunmuş təkrar ixrac və digər şərtlər üzrə rüsum və vergiləri ödəmədən konteynerlərin idxalına müvəqqəti icazə vermək.

IV HİSSƏ DİĞƏR MÜDDƏALAR

MADDƏ 16

Birgə Məşvərətçi Qrup (BMQ)

a) Bu Sazişin həyata keçirilməsi və nəzarəti üçün Razılığa gələn Tərəflər onların səlahiyyətli nümayəndələrindən ibarət BMQ yaratmaq barədə razılaşıdılar.

b) BMQ ildə ən azı bir dəfə mütəmadi olaraq və lazım olan vaxtda Razılığa gələn Tərəflərin razılığı əsasında yüksək səviyyədə məsləhətləşmələr keçirirlər.

MADDƏ 17

Beynəlxalq müqavilələr

Hazırkı Sazişin müddəaları Razılığa gələn Tərəflərin üzv olduqları digər beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn hüquq və öhdəliklərinə təsir etmir.

MADDƏ 18

Mübahisələrin həlli

Bu Sazişin təfsiri və ya tətbiqi ilə bağlı yaranan istənilən mübahisə sözügedən Sazişin 16-cı maddəsinə əsasən Razılığa gələn Tərəflər arasında məsləhətləşmələr yolu ilə həll edilir.

MADDƏ 19

Qoşulma

Razılığa gələn Tərəflərin yekdil razılığı əsasında istənilən dövlət qoşulma vasitəsilə bu Sazişin Razılığa gələn Tərəfi ola bilər.

MADDƏ 20

Qüvvəyəminmə

a) Bu Saziş onun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların Razılığa gələn Tərəflər tərəfindən tamamlanması barədə sonuncu yazılı bildirişin diplomatik kanallar vasitəsilə Depozitari tərəfindən alındığı tarixdən 30 (otuz) gün sonra qüvvəyə minir.

b) Əfqanıstan İslam Respublikası Hökuməti bu Sazişin Depozitarisidir.

c) Əgər iki və ya daha artıq Razılığa gələn Tərəf bu cür razılığa gələrsə, mümkün olan hallarda sözügedən Saziş hazırkı maddəyə əsasən onun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların tamamlanması barədə Depozitarini məlumatlandıran Razılığa gələn Tərəflər arasında tətbiq oluna bilər.

d) Bu Saziş ona qoşulan Dövlətə münasibətdə hazırkı Sazişin qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların tamamlanması barədə həmin dövlətin yazılı bildirişinin diplomatik kanallar vasitəsilə Depozitari tərəfindən alındığı tarixdən 30 (otuz) gün sonra qüvvəyə minir.

MADDƏ 21

Əlavələr və dəyişikliklər

Bütün razılığa gələn Tərəflərin yazılı razılığı əsasında hazırkı Sazişə ayrıca sənəd şəklində hazırlanan və bu Sazişin 20-ci maddəsinə uyğun olaraq qüvvəyə minən əlavələr və dəyişikliklər edilə bilər. Sənədlər bununla sözügedən Sazişin ayrılmaz tərkib hissəsi olacaqdır.

MADDƏ 22

Qüvvədəolma və sazişdən çıxma

a) Bu Saziş qeyri-müəyyən müddətə bağlanılır;

b) Hər bir Razılığa gələn Tərəf istənilən vaxt diplomatik kanallar vasitəsilə Depozitariyə yazılı bildiriş göndərməklə bu Sazişdən çıxma bilər. Hazırkı Sazişdən çıxma bu cür yazılı bildirişin Depozitari tərəfindən alındığı tarixdən 6 (altı) ay sonra qüvvəyə minir;

c) Razılığa gələn Tərəfin bu Sazişdən çıxması sözügedən Saziş çərçivəsində davam etməkdə olan hər hansı bir layihəyə təsir etməyəcəkdir.

MADDƏ 23

Bildiriş

Hazırkı Sazişin Depozitarisi olan Əfqanıstan İslam Respublikası Hökuməti Razılığa gələn Tərəfləri aşağıdakılar barədə məlumatlandırır:

a) ratifikasiya, qəbuletmə, təsdiqetmə və ya qoşulma sənədlərinin saxlanma verilməsi;

b) 20-ci maddəyə uyğun olaraq bu Sazişin qüvvəyəminmə tarixi;

c) 21-ci maddəyə uyğun olaraq, qəbul edilmiş istənilən düzəliş və belə düzəlişin qüvvəyəminmə tarixi;

d) 22-ci maddənin müddəalarına uyğun olaraq edilmiş hər hansı çıxma;

e) bu Sazişlə bağlı istənilən digər bir akt, bildiriş və ya yazışma.

Bunun təsdiqi olaraq, müvafiq qaydada səlahiyyət almış, aşağıda imza etmiş şəxslər göstərilən tarixlərdə hazırkı Sazişi imzaladılar.

Bu Saziş Aşqabad şəhərində "15" noyabr 2017-ci il tarixində, dari və puştu, Azərbaycan, gürcü, türk, türkmən və ingilis dillərində olmaqla bir əsl nüsxədə imzalanmışdır, bütün mətnlər bərabər autentikdir. Fikir ayrılığı yarandığı təqdirdə, ingilis dilində olan mətnə üstünlük verilir.

Depozitari bu Sazişin təsdiqlənmiş nüsxələrini Razılığa gələn Tərəflərə göndərir.

Əfqanıstan İslam Respublikası adından _____

Azərbaycan Respublikası adından _____

Gürcüstan adından _____

Türkiyə Respublikası adından _____

Türkmənistan adından _____

**Üstaşyr we ulag hyzmatdaşlygy hakynda
YLALAŞYK
(Lapis Lazuli ugry boýunça Ylalaşyk)**

Giriş

Mundan beýläk «Ylalaşýan Taraplar» diýlip atlandyrylýan Owganystan Yslam Respublikasy, Azerbaýjan Respublikasy, Gruziýa, Türkiýe Respublikasy we Türkmenistan,

sebitde Ylalaşýan Taraplaryň toplumlaýyn üstaşyr we ulag ulgamynyň ähli bähbitlerini ykrar edip,

Ylalaşýan Taraplaryň çäkleriniň üsti bilen harytlaryň we ýolagçylaryň päsgelçiliksiz geçmegini üpjün etmek borçnamasyny tassyklap,

gatnatmak, gümrük we serhet gözegçiliginiň amallaryny ýönekeýleşdirmek arkaly Ylalaşýan Taraplaryň arasynda üstaşyr geçirme bolanda içerki sebit aragatnaşygyny gowulandyrmak, hususan-da, gatnawlary sazlaşykly amala aşyrmak islöp we

Ylalaşýan Taraplaryň dürli halkara guramalarynda agza bolup durýandygyny hem-de halkara şertnamalaryna gatnaşýandygyny belläp, şu aşakdakylar barada ylalaşdylar:

**I BÖLÜM
ESASY DÜZGÜNLER**

**1-nji madda
Maksatlary we wezipeleri**

Şu Ylalaşygyň esasy maksatlary we wezipeleri şulardan ybaratdyr:

a) Ylalaşýan Taraplaryň çäkleriniň üsti bilen harytlaryň, ýolagçylaryň we ulag serişdeleriniň sazlaşykly geçmegine ýardam bermekden, şu Ylalaşygyň düzgünlerine laýyklykda üstaşyr gatnatmalarda ähli zerur bolan kömegi bermekden;

b) Ylalaşýan Taraplaryň çäkleriniň üsti bilen harytlaryň, ýolagçylaryň we ulag serişdeleriniň howpsuz geçmegini üpjün etmekden;

ç) zerur bolanda öňdebaryjy tehnologiýalary ulanyp, üstaşyr herekete degişli zerur dolandyryş usullaryny we amallaryny ýönekeýleşdirmekden;

d) bu ugruň bäsleşige ukyplylygyny ýokarlandyrmak üçin zerur çäreleri görmekden.

**2-nji madda
Kesgitlemeler**

Şu Ylalaşygyň maksatlary üçin:

a) «Gümrük gözegçiligi» – gümrük kanunçylygynyň berjaý edilmegini üpjün etmek maksady bilen, Taraplaryň gümrük edaralary tarapyndan görülyän çäreler;

b) «Howply ýükler» – daşalanda ýa-da amarda saklananda we ş.m. saglyk we daşky gurşaw üçin howpsuzlygy (şol sanda döwlet we jemgyýetçilik howpsuzlygy), emlägiň howpsuzlygy üçin köp sanly töwekgelçilik döredip biljek harytlar;

ç) «Üstaşyr gatnatmalar» – Ylalaşýan Taraplaryň çäkleriniň üstünden ulagyň, subýektiň görnüşini üýtgedip ýa-da üýtgetmezden, ýüklemekden ýa-da ýükläp, toplap goýup, sökmän, ýükleriň daşalmagy ýa-da ýolagçylaryň (şol sanda ýany adamsyz goşlaryň) ýa-da ýüksüz ulag serişdeleriniň geçirmek, ýagny çäkleriniň üstünden geçilip gidilýän Ylalaşýan Tarapyň serhetleriniň daşynda başlanýan we tamamlanýan doly hereketiň diňe bir bölegi;

d) «Rugsatnama» – Ylalaşýan Taraplaryň biriniň ygtyýarly edarasynyň beýleki Ylalaşýan Tarapyň döwlet çäklerinde hasaba alnan awtoulag serişdesine şu rugsatnamany berýän Ylalaşýan Tarapyň döwlet çäkleriniň üsti bilen gelmäge, gitmäge ýa-da üstaşyr geçmäge mümkinçilik berýän resminamasy;

e) «Ulag serişdeleri» – ýolagçylary, harytlary we goşlary geçirmek üçin ulanylýan islendik ulag serişdesi;

f) «Milli kanunçylyk» – Ylalaşýan Taraplaryň çäklerinde hereket edýän hukuk namalarynyň ähli toplumu;

g) «Multimodal ulag» – ulag serişdeleriniň iki ýa-da has köp görnüşleriniň utgaşmagy;

h) «Awtoulag» – gurluşy boýunça ýolda ýükleri daşamaga ýa-da ýolagçylary gatnatmaga, ýa-da ýükleri daşamaga, hereketlendirijisiz tirkegi/ýarym tirkegi çekmäge niýetlenen özi yöreyän ulag serişdesi;

i) «Ýolagçy» – ýolda baryan islendik fiziki şahs bolup durýar.

3-nji madda

Ylalaşygyň täsir edýän ugurlary

Şu Ylalaşygyň düzgünleri Ylalaşýan Taraplaryň çäklerinde başlanýan ýa-da tamamlanýan ähli üstaşyr gatnatmalarda ulanylýar.

4-nji madda

Ylalaşygyň ulanylyşy

Islendik Ylalaşýan Tarap üçünji ýurtlar babatda şu Ylalaşygy artykmaç ulanmaga we/ýa-da beýleki Ylalaşýan Tarapyň döwlet özygtyýarlylygynyň we çäkleriniň bitewüliginiň bozulmagyna getirýän islendik birtaraplaýyn hereketlerden saklanýar.

II BÖLÜM ÜSTAŞYR GEÇİRMEK ÜÇIN DESGALAR

5-nji madda Üpjünçilik ulgamlarynyň desgalary

Ylalaşýan Taraplar awtomobil, demir ýol, raýat awiasiyasy, içerki suw/deňiz ulaglary üçin, şeýle hem utgaşdyrylan gatnatmalar üçin terminallar, serhedi kesip geçmegiň nokatlary, tigirleriň çalşylyan stansiýalary, parom ugurlary, portlar, nawigasiýa serişdeleri we maglumat tehnologiýalary ýaly, multimodal ulaglar üçin zerur bolan desgalar bilen üpjün etmek boýunça göwnejaý çäreleri görýärler.

6-njy madda Multimodal ulag

Multimodal gatnatmalar boýunça iş bar bolan, halkara derejesinde ykrar edilen resminamalara we amallara, şeýle hem Ylalaşýan Taraplaryň ylalaşan halkara resminamalaryna we dolandyryş tejribesine esaslanmalydyr. Ylalaşýan Taraplar dolandyryş amallaryny, tejribesini we ulag resminamalaryny ýönekeýleşdirmek hem-de multimodal gatnatmalary ýeňilleşdirmek üçin çäreleri görerler.

7-nji madda Üstaşyr gatnatmalaryň howpsuzlygy

a) Ylalaşýan Taraplar gatnatmalaryň howpsuzlygyny üpjün etmek we üstaşyr gatnatmalaryň ýollarynyň boýunda daşky gurşawy goramak üçin, ähli zerur çäreleri görýärler.

b) Ylalaşýan Taraplaryň halkara gatnatmalaryny amala aşyran ulag serişdeleri milli kanunçylyga laýyklykda daşky gurşawy goramagyň tehniki şertlerine hem-de gatnatmalaryň howpsuzlygyna laýyk gelmelidir.

ç) Ylalaşýan Taraplar öz çäklerinde üstaşyr ulag serişdeleri bilen bagly ýol-ulag hadysalary bolan, aýratyn-da, ýolagçylar, howply harytlar we çalt zaýаланýan azyk önümleri barada gürrüň gidýän halatynda mümkin bolan ähli kömegi berýärler.

8-nji madda Wizalar

a) Ylalaşýan Tarap wiza talaplaryna degişli halkara gatnatmalaryna gatnaşýan ulag serişdeleriniň sürüjilerine we adamlara milli kanunçylyga laýyklykda degişli wizalary bermegi ylalaşýarlar.

b) Şu maksat bilen, wizalary bermegiň yönekeýleşdirilen amallary Ylalaşýan Taraplaryň kabul eden, şu Ylalaşygyň aýrylmaz bölegini düzýän aýratyn teswirnamada ylalaşylar.

9-njy madda

Ýol ulag serişdesi üçin rugsatnama

Ylalaşýan Taraplar bar bolan ikitaraplaýyn ylalaşyga zeled ýetirmezden, awtomobil gatnatmalaryny ýeňilleşdirmek boýunça, ýol üçin ýörite rugsatnamalaryň ulgamyny döretmek baradaky meselä seredip bilerler.

10-njy madda

Özara hyzmatdaşlyk

Ylalaşýan Taraplar şu ugurlarda hyzmatdaşlyk ederler:

a) Ýoluň hili baradaky Güwänamany özara ykrar etmek hem-de sürtüjilik şahadatnamasyny ykrar etmek;

b) Hasaba alyan ýurtlaryň ulag serişdeleriniň tehniki güwänamasyny, ýeke-täk ulgamy we beýleki aň-bilim elektron ulag ulgamlaryny ulanmak;

ç) Değişli maglumatlary alyşmak.

11-nji madda

Portlar we port desgalary

Ylalaşýan Taraplaryň her biri, eger halkara deňiz gatnatmalaryny amala aşyryan öz gämilerine halkara gämi gatnawy üçin açyk bolan portlara erkin girmek, ýükleri ýüklemek we düşürmek, başga ulaga geçirmek, ýolagçylary mündürmek we düşürmek, gämi gatnawy üçin niýetlenen hyzmatlardan peýdalanmak boýunça duralgalary bermek hem-de port desgalaryny peýdalanmak babatda mümkinçilikleri berýän bolsa, şeýle mümkinçiligi beýleki Ylalaşýan Tarapyň baýdagy astynda ýüzýän gämilere hem berýär.

Gury portlaryň hyzmatyndan peýdalanmak üçin, her Ylalaşýan Tarap öz milli kanunçylygyny ulanýar.

12-nji madda

Demir ýol desgalary

a) Ylalaşýan Taraplar ýükleri we ýolagçylary gatnatmagy düzgünleşdirýän halkara şertnamalaryna laýyklykda ulag resminamasy bolanda gatnatmalary jogapkärçiliginiň öz değişli ugurlarynda ýerine ýetirmelidir.

b) Bökdençsiz demir ýol gatnatmalaryny ýerine ýetirmek üçin değişli amallar, şol sanda ýitirilen ýa-da zeled ýetirilen harytlar boýunça borçnamalar Ylalaşýan taraplaryň kabul eden we şu Ylalaşygyň aýrylmaz bölegi bolup durýan aýratyn teswirnama arkaly düzgünleşdirilip bilner.

III BÖLÜM GÜMRÜK AMALLARYNA DEGIŞLI MESELELER

13-nji madda Gümrük paçlary we salgytlary

a) Üstaşyr geçirilýän haryt gümrük paçlaryndan we salgytlaryndan boşadylýar.

b) Şu Ylalaşyga laýyklykda gatnatmalary amala aşyran ulag serişdeleri we olary ulanmak üçin niýetlenen standart ätiýaçlyk şaýlary ýol salgytlaryndan başga gümrük paçlaryny, salgytlaryny, şeýle hem gümrük edaralarynyň ulanyp biljek islendik beýleki salgytlary, şol sanda üstaşyr amallaryň dowamynda ugur boýunça bellenen möhletiniň hem-de talaplaryň berjaý edilmändigini üçin salgytlary tölemekden özara boşadylmalydyr.

ç) eýýäm import edilen ulag serişdesini abatlamak üçin zerur bolan standart ätiýaçlyk şaýlary import paçlary we beýleki salgytlar tölenmezden hem-de import üçin çäklendirmezden we çäklendirmezden getirmegiň wagtlaýyn görnüşi boýunça wagtlaýyn goýberilmelidir. Çalşyrylan ätiýaçlyk şaýlary gümrük taýdan resmileşdirilmäge we gaýtadan eksport etmäge degişlidir.

d) Şu maddanyň «a» bölümünde görkezilen alynmalar Ylalaşýan Taraplaryň milli kanunçylygyna laýyklykda edilýän anyk hyzmatlara degişli çykdajylar babatda ulanylmaýar.

14-nji madda Gümrük üstaşyr geçirij ulgamy

a) Ylalaşýan Taraplar öz çäklerinde harytlaryň geçirilmegini ýeňilleşdirmek maksady bilen, özleri gatnaşyjysy bolan degişli halkara konwensiýalaryny we ylalaşyklaryny ulanýarlar;

b) Yüklerniň halkara gatnatmalary hakyndaky Gümrük konwensiýasynyň eýýäm agzalary bolup durýan Ylalaşýan Taraplar MDP kitapçasyny (1975-nji ýylyň MDP konwensiýasyny) hasaba almak bilen, öz aralarynda şu Konwensiýanyň düzgünlerini ulanarlar.

15-nji madda Gümrük amallaryny ýönekeýleşdirmek

a) Ylalaşýan Taraplar şu Ylalaşygyň düzgünlerine laýyklykda öz çäklerinden geçýän ýükleri we ýolagçylary gatnaýan ähli ulag serişdeleri üçin gümrük gözegçiliginiň usulyny ýönekeýleşdirmek üçin çäreleri görerler.

b) Ylalaşýan Taraplar:

b.a) öz çäklerinden geçiriljek ähli ýükleriň gümrük gözegçiliginiň we resmileşdirilmeginiň netijelerini görkezýän göwnejaý görnüşde möhürlenlen ýa-da gümrük howpsuzlygynyň çäreleriniň beýleki görnüşleri üpjün edilýän ulag serişdelerinde daşalmagy;

b.b) gümrük gözegçiliginiň maksatlary üçin ýeterlik üpjün edilen ýapyk ulag serişdelerinde ýerleşdirip bolmajak guýulýan, artyk ýa-da gabarasyz ýükleri daşamak üçin, Taraplaryň milli kanunçylygyna laýyklykda talaplaryň ýerine ýetirilmeginiň üpjün edilmegi;

b.ç) gümrük gözegçiliginiň, özleri gatnaşyjylary bolup durýan halkara konwensiýalaryndan we ylalaşyklaryndan gelip çykýan borçnamalarynyň çäklerinde amala aşyryjak gözegçilik çäreleri üçin zeňel ýetirmezden, töwekgelçilikleriň seljerme usullaryna laýyklykda milli kanunçylyk esasynda amala aşyrylmagy;

b.d) üstaşyr ýolagçylary we ýükleri iň az saklamak bilen, gümrük taýdan çalt resmileşdirmegi üpjün etmek maksady bilen, Ylalaşýan Taraplaryň gümrük gulluklarynyň arasynda bilelikdäki we utgaşdyryjy usullaryň höweslendirilmegi;

b.e) mümkin bolan ýagdaýda Gümrük amallaryny ýönekeýleşdirmek we sazlamak hakyndaky Halkara konwensiýasynyň (1999-njy ýylda gaýtadan seredilen Kioto konwensiýasynyň) standartlarynyň we teklip edýän tejribesiniň gollanma hökmünde ulanylmagy;

b.f) gaýtadan eksport edilmäge degişli konteýnerleriň Konteýnerler hakyndaky Gümrük konwensiýasynda (Ženewa, 1972-nji ýyl) bellenen paçlary we salgytlary tölemezden hem-de beýleki şertleri ýerine ýetirmezden, wagtlaýyn getirilmegine rugsat berilmegi bilen ylalaşýarlar.

IV BÖLÜM BEÝLEKI DÜZGÜNLER

16-njy madda

Bilelikdäki geňeşdarlyk topary (BGT)

a) Şu Ylalaşygy amala aşyrmak we berjaý etmek maksady bilen, Ylalaşýan Taraplar BGT-ni Ylalaşýan Taraplaryň ygtyýarly wekilleriniň düzüminde döretmegi ylalaşýarlar;

b) BGT zerur bolan halatda Ylalaşýan Taraplaryň arasyndaky ylalaşyk boýunça ýylda azyndan bir gezek ýokary derejede yzygiderli geňeşmeleri geçirýär.

17-nji madda

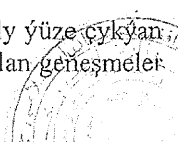
Halkara şertnamalary

Şu Ylalaşygyň düzgünleri Ylalaşýan Taraplaryň özleri gatnaşyjylary bolup durýan beýleki halkara şertnamalaryndan gelip çykýan hukuklaryna we borçnamalaryna täsir etmeýär.

18-nji madda

Jedeli düzgünleşdirmek

Şu Ylalaşygy düşündirmek ýa-da amala aşyrmak bilen bagly ýüze çykýan islendik jedel şu Ylalaşygyň 16-njy maddasynda göz önünde tutulan geňeşmeler arkaly çözülýär.

19-njy madda

Goşulmak

Islendik Döwlet Ylalaşýan Taraplaryň biragyzdan ylalaşmagy bilen birleşmek arkaly şu Ylalaşygyň Ylalaşýan Tarapy bolup biler.

20-nji madda

Güýje girmegi

a) Şu Ylalaşyk onuň güýje girmegi üçin zerur bolan içerki amallary Ylalaşýan Taraplaryň tamamlandygy baradaky soňky ýazmaça habarnamanyň Depozitariniň diplomatik ýollar boýunça alan senesinden otuz (30) günden soň güýje girýär.

b) Owganystan Yslam Respublikasynyň Hökümeti şu Ylalaşygyň Depozitarisi bolup durýar.

ç) Eger iki ýa-da birnäçe Ylalaşýan Taraplar şunuň bilen ylalaşsa, mümkin bolan halatda Ylalaşyk şu madda laýyklykda içerki amallaryň tamamlanandygy barada Depozitariýä habar beren Ylalaşýan Taraplaryň arasynda ulanylyp bilner.

d) Goşulýan Döwlet üçin şu Ylalaşyk bu Döwletin şu Ylalaşygyň güýje girmegi üçin zerur bolan öz içerki amallaryny tamamlandygy baradaky ýazmaça habarnamasyny Depozitariniň diplomatik ýollar boýunça alan senesinden otuz (30) günden soň güýje girýär.

21-nji madda

Düzedişler we goşmaçalar

Ylalaşyga düzedişler we goşmaçalar ähli Ylalaşýan Taraplaryň ýazmaça ylalaşmagy boýunça girizilip bilner, olar aýratyn resminama hökmünde emele getirilýär we şu Ylalaşygyň 20-nji maddasyna laýyklykda güýje girýär. Agzalan görnüşde düzülen resminamalar şu Ylalaşygyň aýrylmaz bölegi bolup durýarlar.

22-nji madda

Ylalaşygyň dowamlylygy we ondan çykmak

a) Şu Ylalaşyk kesgitlenmedik möhlete baglaşylýar.

b) Her bir Ylalaşýan tarap diplomatik ýollar boýunça Depozitariýä ýazmaça habarnama ibermek arkaly islendik wagtda şu Ylalaşykdan ýüz dönderip biler. Ylalaşykdan çykmak şeýle ýazmaça habarnamany Depozitariýä alandan alty (6) aýdan soň güýje girýär.

ç) Ylalaşýan Tarapyň Ylalaşykdan çykmagy şu Ylalaşygyň çäklerindäki haýsydyr bir hereket edýän taslama täsir etmeýär.

23-nji madda Habarnama

Owganystan Yslam Respublikasynyň Hökümeti şu Ylalaşygyň Depozitarisi hökmünde çykyş edip, şular barada Ylalaşýan Taraplara habar berýär:

- a) saklamak üçin islendik tassyklanany haty, kabul etmek, makullamak ýa-da birleşmek baradaky resminamany tabşyrmak;
- b) 20-nji madda laýyklykda şu Ylalaşygyň güýje girýän islendik senesi;
- ç) 21-nji madda laýyklykda kabul edilen islendik düzediş we şol düzedişiň güýje giren senesi;
- d) 22-nji maddanyň düzgünlerine laýyklykda ýerine ýetirilen islendik ýatyrylmagy;
- e) şu Ylalaşyk bilen bagly islendik beýleki hereket, habarnama ýa-da habar.

ŞUŇA GÜWÄ GEÇMEK BILEN, göwnejaý ýagdaýda muňa ygtyýarly edilen adamlar görkezilen senelerde aşakda gol çekdiler.

Aşgabat şäherinde 2017-nji ýylyň 15-nji noýabrynda dari we puşdy, azerbaýjan, gruzin, türk, türkmen we iňlis dillerinde bir asyl nusgada gol çekildi. özi-de ähli tekstleriň birmeňzeş güýji bardyr. Çaprazlyk ýüze çykan halatda iňlis dilindäki tekst ileri tutular.

Depozitariý şu Ylalaşygyň güwä geçilen nusgalaryny Ylalaşýan Taraplara iberýär.

Owganystan Yslam Respublikasynyň adyndan _____

Azerbaýjan Respublikasynyň adyndan _____

Gruziýanyň adyndan _____

Türkiýe Respublikasynyň adyndan _____

Türkmenistanyň adyndan _____

د ترانزیتی او ترانسپورتي همکاريو هوکړه لیک

(د لاجورد د لاري هوکړه لیک)

سرليزه

د افغانستان اسلامي جمهوريت، آذربايجان جمهوريت، گرجستان، ترکي جمهوريت او ترکمنستان چي له دې وروسته د "تړون کوونکو لوريو" په نوم ياديږي،

تړون کوونکي لوري په سيمه کي د يو متحد ترانزيتي او ترانسپورتي سيستم په ټولو کتو باندې په پوهاوي سره،

د تړون کوونکو لوريو د خاورې له لارې د جنسونو او مسافرو د آسانه تگ راتگ د ډاډمنتيا په اړه د ژمنې په بيا تازه کولو سره،

د ترانسپورت، گمرکونو او پولو نه د تېرېدو په هکله د طرز العملونو د آسانولو له لارې د تړون کوونکو لوريو ترمنځ د سيمي د نېټلوني په ځانگړي ډول د ترانزيتي ترافیک د ښه والي په هيلې سره،

په بېلا بېلو نړيوالو سازمانونو او نړيوالو معاهدو کي د تړون کوونکو لوريو غړيتوب ته په پام سره،
تړون کوونکي لوري په لاندینيو مواردو هوکړه کوي:

لومړۍ برخه

عمومي حکمونه

لومړۍ ماده

موخي او مقصدونه

د دغه هوکړه لیک اساسي مقصدونه او موخي په لاندې ډول دي:

الف) د تړون کوونکو لوريو د خاورې له لارې د جنسونو، مسافرو او ترانسپورتي وسيلو آسانه تگ راتگ او د دغه هوکړه لیک له حکمونو سره سم د ترانزيتي ترافیک لپاره ټولې اړينې مرستې برابرې؛

ب) د تړون کوونکو لوريو د خاورې له لارې د جنسونو، مسافرو او ترانسپورتي وسيلو د خونديتوب څخه د ډاډ په موخه؛

ج) ترانزیتی ترافیک ته د رسیدګي لپاره اړین اداري ترتیبات او طرز العملونه آسانوي، او چیرې چې اړینه وي پرمختللي ټیکنالوژي کاروي؛

د) د دغې لارې د ظرفیت او فعالیت د زیاتوالي لپاره اړین ګامونه پورته کوي.

دویمه ماده

اصطلاح ګانې

د دغه هوکړه لیک د موخې لپاره:

الف) " ګمرک کنټرول" - د لوریو د ګمرکي ادارو له لوري د پورته شویو هغو تدابیرو په معنا دی چې د ګمرکي قوانینو سره سمون تضمینوي؛

ب) " خطرناک جنسونه" - د هغو جنسونو په معنایي چې روغتیا او چاپیریال، امنیت (د دولتي او عامه امنیت په ګډون)، خونديتوب او املاکو ته د پام وړ خطر پېښولو وړتیا ولري کله چې د ترانسپورت په حالت یا ذخیره کې ساتل شوي وي او داسې نور؛

ج) "ترانزیتی ترافیک" - د لوریو په خاورو کې د جنسونو ترانسپورت یا مسافرو د تګ راتګ (د بې هملازي بار په ګډون) یا خالي ترانسپورتي وسیلو تګ راتګ پرته له ډکولو او خالي کولو، ذخیره کولو، جنسونو د جلا جلا کارګو، ترانسپورت د بڼې له بدلولو سره یا پرته، پدې شرط چې یواځې د بشپړ سفر یوه برخه وي چې د تړون کوونکو لوریو د پولو هاخوا پیل او پایته رسیدي او د خاورې څخه هاخوا یې ترافیک تیريږي.

د) "جواز" - د یو تړون کوونکي لوري د واک لرونکو ادارو له خوا صادر شوی هغه سند دی چې د دغه لوري د خاورې څخه د یوې داسې ترانسپورتي وسیلې ته د ترانزیت لپاره د دخول-خروج یا تېرېدا اجازه ورکوي چې د بل تړون کوونکي لوري په خاوره کې ثبت وي؛

ه) "ترانسپورتي وسیلې" - د هرې هغې وسیلې په مانا دي چې د مسافرو، جنسونو او بار د وړلو لپاره کارول کیږي؛

و) "ملي قانون" - د یو تړون کوونکي لوري په خاوره کې نافذو قوانینو ته ویل کیږي؛

ز) "څو اړخیز ترانسپورت" - د ترانسپورتي وسیلو د دوو یا ډیرو بڼو ترکیب ته ویل کیږي؛

ح) "ماشین لرونکي نقلیه وسیله" - په خپله تلونکي ترانسپورتي وسیله ده چې د سرک له لارې د جنسونو یا مسافرو د وړلو یا د تریلي/ نیمه تریلي د کښولو لپاره وي؛

ط) "مسافر" - ټول حقیقي کسان چې په لار سفر کوي.

دریمة ماده

د هوکړه لیک، محدوده

د دغه هوکړه لیک حکمونه د تړون کوونکي لوري په خاوره کې د پېلیدونکو یا پایته رسیدونکو ټولو ترانزیتی ترافیکو باندې عملي کېږي.

ځلورمه ماده

د هوکړه لیک، تعميل

هر تړون کوونکی لوری د هر ډول داسې یو اړخیزو کارونو د سرته رسولو نه ډډه کوي چې د دغه هوکړه لیک نه د دریم لوري په گټه وي او/یا د بل تړون کوونکي لوري د واکمنۍ او ځمکنۍ بشپړتیا سره په ټکر کې وي.

دویمه برخه

د ترانزیت لپاره آسانتیاوي

پنځمه ماده

د زیربنا آسانتیاوي

تړون کوونکي لوري د سرک، ریل پټلۍ، ملکي هوايي چلن، داخلي اوبیزو لارو/ دریايي ترانسپورت او همداراز د څو اړخیز ترانسپورت د اړتیا وړ آسانتیاوو لکه گډ ترانسپورتي ترمینلونه، پولو نه د اویستو نقطې، gauge interchange stations، د بیړیو خطوط، بندرونو، بیړی چلونې د مرستو او مالوماتي ټکنالوژي، لپاره په کافي اندازه گامونه پورته کوي.

شپږمه ماده

څو اړخیز ترانسپورت

د څو اړخیز ترانسپورت فعالیتونه؛ د موجودو پر رسمیت پېژندل شویو نړیوالو مستنداتو او طرز العملونو او همداراز نړیوالو سندونو او د تړون کوونکو لوریو له خوا هوکړه شویو اداري لارو چارو باندې ولاړ دي. تړون کوونکي لوري د اداري طرز العملونو، لارو چارو او ترانسپورتي سندونو او څو اړخیز ترانسپورت د آسانتیا په موخه گامونه پورته کوي.

اوومه ماده

د ترانزیتی ترافیک ساتنه

الف) تړون کوونکي لوري د ترانزیتی لارو په اوږدو کې د ترانسپورت د خونديتوب او چاپېریال ساتنې لپاره ټول اړین گامونه پورته کوي.

ب) د یو تړون کوونکي لوري ترانسپورتي وسيلې چې په نړيوال ترانسپورت کې فعاليت کوي، بايد د خپل ملي قانون سره سم د چاپيريال ساتنې او ترانسپورت د خونديتوب لپاره له تخنيکي شرايطو سره سمون ولري.

ج) تړون کوونکي لوري په خپلو خاورو کې د ترانزيتي وسيلو د ترافيکي پېښو په وخت کې په ځانگړي ډول هاغه وخت چې مسافر، خطرناک جنسونه او خرابيدونکي خوراكي نوکې وي، هر ډول شوني مرسته کوي.

اټمه ماده

ويژه

الف) تړون کوونکي لوري له خپلو ملي قوانينو سره سم د وسيلو چلونکو او نړيوال ترانسپورت کې فعاليت کوونکو کسانو ته چې د ويژې د شرايطو تابع وي، د اړونده ويژو په ورکولو هوکړه کوي.

ب) د دې موخې لپاره، د ويژو د ورکړې د طرز العملونو د ساده کولو په اړه هوکړه د يو جلا پروتوکول له لارې کيږي چې د تړون کوونکو لوريو له خوا تصويبېږي او د دغه هوکړه ليک بشپړوونکي برخه جوړوي.

نههمه ماده

د سرک د وسيلې جواز

د موجودو دوه اړخيزو هوکړه ليکونو سره پرته د کوم ټکر نه، تړون کوونکي لوري د سرک د ترانسپورت د اسانتيا لپاره د سرک د ځانگړو جوازونو د يو سيستم جوړول په پام کې نيسي.

لسمه ماده

دوه اړخيزه همکاري

تړون کوونکي لوري په لاندېنيو برخو کې سره همکاري کوي:

الف) په شرايطو د وسيلې د برابروالي سند، او د موټر چلوني جوازونه په متقابل توگه په رسميت پيژني؛

ب) د وسيلې تخنيکي تصديق پانې د هغو هيوادونو لخوا چې په هغو کې ثبت شوي دي، واحدې مرجعي ته د اسنادو وړاندې کول او نور ځيرک اليکټرونيکي ترانسپورتي سيستمونه تطبيقي؛

ج) د اړونده معلوماتو تبادله.

پولسمه ماده

بندرونه او د بندرونو آسانتياوي

هر ترون کونکی لوری هاغه چال چلن چې په نړيوال دريبي ترانسپورت کې خپل بېريو سره کوي، ورته چال چلن د نورو ترون کونکو تر بيرغ لاندي بېريو سره د نړيوال سمندري حمل او نقل پر مهال کوي، په دې چال چلن کې، پرانستو بندرونو ته د نړيوالي بېري چلونې آزاد لاس رسې، د تم خای ورکړه او له بندري امکاناتو څخه د بار اخیستې او د محمولې د تخليبي لپاره استفاده، بېريو ته د اموالو انتقال، بېري ته د مسافرينو خپړول او کوزول، او د بېري چلولو له خدماتو څخه گټه اخیسته شاملېږي.

د وچو بندرونو د خدمتونو د کارونې په برخه کې هر ترون کونکی لوری خپل ملي قوانين عملي کوي.

دو لسمه ماده

د ريل لاري آسانتياوي

الف) ترون کونکي لوري د خپلو مسؤلپتونو اړونده ساحو کې، له ترانسپورتي اسنادو سره چې له نړيوالو هوکړه ليکونو سره سمون ولري د اجناسو او مسافرو د انتقال په اړه، حمل او نقل کوي.

ب) د ورکو شويو يا خراب شويو جنسونو د مالي مسؤلپتونو په گډون د ريل لاري د آسانه ترانسپورت لپاره اړوند طرز العملونه؛ د ترون کونکي لوريو له خوا تصويب شوي په يو جلا پروتوکول کې چې ددغه هوکړه ليک بشپړوونکی برخه جوړوي، تنظيمېږي.

درېمه برخه

د گمرک اړوند موضوعات

دريارلسمه ماده

گمرکي محصول او ماليه

الف) ترانزيتي اموال بايد د گمرکي محصول او مالياتو څخه معاف وي.

ب) هغه نقلیه وسايط او معياري پرزه جات يې چې د دې هوکړه ليک سره سم ترانسپورتي فعاليتونو لپاره کارول کېږي د گمرکي محصول او ماليې څخه معاف دي، پرته د سرک له ماليې، د ترانسپورتي زيربنا د کارونې، او د نقلیه وسايطو درلودنو او چلولو فيسونو، او د ترانزيت فعاليت په جريان کې د تجويز شوي او ټاکل شوي وخت او سرک شرايطو د نه پابندۍ په گډون، نور هغه لگښتونه چې د گمرک چارواکو لخوا وضع کېږي.

ج) معیاري پرزه جات چي د نقلیه وسایطو د ترمیم لپاره اړین وي او مخکي له مخکي وارد شوي وي، باید د وارداتو محصول او نورو مالیو، او د وارداتو بندیزونو او محدودیتونو څخه پرته، په لنډ مهاله ډول د مؤقتي واردولو تر سر لیک لاندې ومنل شي.

د) هغه استثنایي چي د دې مادې لومړي پاراګراف کي ورته اشاره شوې، د تړون کوونکو لوریو ملي قانون سره سم په هغو لګښتونو د تطبیق وړ ندي چي په ځانګړو خدمتونو وضع شوي وي.

څوارلسمه ماده

د ګمرکونو د ترانسپت سیستم

الف) د اجناسو د لیږد د اسانتیاو په موخه، تړون کوونکي لوري باید په خپلو قلمرونو کي هغه اړوند نړیوال کنوانسیونونه او هوکړه لیکونه تطبیق کړي چي غړیتوب یې لري.

ب) هغه تړون کوونکي لوري چي مخکي له مخکي، د (۱۹۷۵ د تیر کنوانسیون) تر چتر لاندې د اجناسو نړیوال ترانسپورت په اړه د ګمرکونو کنوانسیون، غړي دي، د نوموړي کنوانسیون احکام پر ځان پلي کوي.

پنځلسمه ماده

د ګمرکونو د طرز العمل ساده کول

الف) تړون کوونکي لوري د ټولو ترانسپورتي وسایلو لپاره چي د دوی له قلمرونو څخه تیزیري، د ګمرکونو د کنترول میکانیزم ساده کولو لپاره د دې هوکړه لیک له احکامو سره سم، اقدامات ترسره کوي.

ب) تړون کوونکي لوري هوکړه کوي چي:

ب. ۱) هر ډول کارګر چي د ترانسپورت د هرې وسیلې په واسطه د دوی له قلمرو څخه انتقالیري باید په مناسب ډول مهر یا وټرل شي او یا د ګمرکي امنیت له کوم بل ډول څخه استفاده وشي او باید د ګمرکي کنترول او جواز منعکسونکي وي؛

ب. ۲) په اغیزمنه توګه د ګمرکي کنترول د موخو په تړاو د لوریو ملي قانون سره سم، د سترو حجمونو ترانسپورت، اضافه وزني یا له اندازي پورته کارګو د شرایطو له برابروالي څخه ډاډ ترلاسه کول، چي د ترانسپورتي وسایلو په واسطه نه مهر کېږي یا ټرل کېږي.

ب. ۳) د خطر تحلیل میتود تر چتر لاندې په ترسره کېدونکي کنترول کي د هر ډول تعصب پرته او د نړیوال کنوانسیون او هوکړه لیکونو څخه رامنځ ته کېدونکو مکلفیتونو په چوکاټ کي چي لوري یې غړیتوب لري، د ملي قانون په اساس د ګمرکي کنترول ترسره کول؛

ب. ۴) په ټرافیک کي د حد اقل ځنډ او د بېړني ګمرکي تصفیې ډاډمنولو په موخه، د تړون کوونکو لوریو ګمرکي خدمتونو ترمنځ د همکارۍ او همغږۍ تړنښتاتو هڅول؛

ب. ۵) د اړتیا په صورت کې، د ګمرکي طرز العملونو د ساده کولو او همغږۍ نړیوال کنوانسیون سره سم لارښوونه کول (د کیتو کنوانسیون بیا کتل شوی، ۱۹۹۹)؛

ب. ۶) د بیرته صادرولو او نورو شرایطو په تړاو، چې د کانتینرونو په اړه د ګمرک کنوانسیون (ژنیو، ۱۹۷۲) کې ذکر شوي د ګمرک او ماليې د لګښت پرته د کانتینرونو د موقتې واردولو تصویبول.

څلورمه برخه

شپاړسمه ماده

متفرقه احکام

ګډ مشورتي ګروپ

الف) د دې هوکړه لیک د تطبیق او تعقیب په موخه، تړون کوونکي لوري د ګډ مشورتي ګروپ هوکړه کوي چې د تړون کوونکو لوریو د واک لرونکو استازو څخه جوړه وي.

ب) دغه ګډ مشورتي ګروپ باید په منظم ډول، لږ تر لږه په کال کې یو وار د سلا مشورو غونډه ترسره کړي او د اړتیا په صورت کې کولای شي چې د تړون کوونکو لوریو په خوښه د سلا مشورو استثنایي غونډې جوړې کړي.

اولسمه ماده

نړیوالې معاهدې

د دې هوکړه لیک احکام باید د نورو هغه نړیوالو معاهدو په حقونو او مکلفیتونو چې تړون کوونکي لوري یې غړیتوب لري، هیڅ ډول اغېز ونه کړي.

اتلسمه ماده

د اختلافاتو حل او اوارې

هر ډول اختلاف چې د دې هوکړه لیک د تفسیر او تطبیق په وخت کې رامنځ ته کېږي باید د سلا مشورو له لارې حل او اوار شي چې په پنځلسمه ماده کې ورته اشاره شوې.

نولسمه ماده

الحاق یا یو ځای کېدل

هر دولت کولای شي چې د تړون کوونکو لوریو په رضایت او هوکړه د دې هوکړه لیک سره یو ځای یا یې غړیتوب ترلاسه کړي.

شلمه ماده

انفاذ

(الف) دا هوکړه لیک د تړون کوونکو لوریو د داخلي طرز العملونو له بشپړیدو څخه وروسته چې د دې هوکړه لیک د انفاذ لپاره اړین کتل کېږي او پدې اړه امانت دار ته د ډیپلوماتیکو کانالونو له لارې په لیکلې بڼه د وروستي خبراوي څخه ډیرش (۳۰) ورځې وروسته نافذیږي.

(ب) د افغانستان اسلامي جمهوري حکومت د دې هوکړه لیک امانت دار کتل کېږي.

(ت) که چېرې دوه یا له دو څخه اضافه تړون کوونکي لوري هوکړه وکړي، دا هوکړه لیک د امکان په صورت کې د هغو تړون کوونکو لوریو تر منځ پلي کېږي چې د دې مادې سره سم یې د داخلي طرز العملونو له بشپړیدو په اړه امانت دار ته خبر ورکړی وي.

(ث) د ملحق یا یو ځای کېدونکي دولت لپاره، دا هوکړه لیک د نوموړي دولت د داخلي طرز العملونو د بشپړیدو په اړه چې د دې هوکړه لیک د انفاذ لپاره اړین کتل کېږي، د امانت دار لخوا د ډیپلوماتیکو کانالونو له لارې په لیکلې بڼه خبرتیا ترلاسه کولو څخه ډیرش ورځې وروسته نافذیږي.

یویشتمه ماده

تعدیلات او اضافه والی

تعدیلات او اضافه والی چې د تړون کوونکو لوریو په رضایت په دې هوکړه لیک کې رامنځ ته کېږي، باید د یو جلا سند په توګه رامنځ ته، او د شلمې مادې سره سم نافذ شي. د تعدیل او اضافه والي دغه اضافي سند د دې هوکړه لیک بشپړونکي برخه تشکیلوي.

دوه ویشتمه ماده

موده او انصراف

(الف) دا هوکړه لیک د نا محدودې مودې لپاره لاسلیک شو.

(ب) هر تړون کوونکي لوري، هر وخت کولای شي چې امانت دار ته د ډیپلوماتیکو کانالونو له لارې په لیکلې بڼه په خبر ورکولو سره د هوکړه لیک له غړیتوب څخه لاس په سر شي. د هوکړه لیک عضویت پرېښودل د امانت دار لخوا په لیکلې بڼه خبرتیا ترلاسه کولو څخه شپږ (۶) میاشتې وروسته د اجرا وړ دی.

(ت) د یوه تړون کوونکي لوري له خوا د هوکړه لیک عضویت پرېښودل، د دې هوکړه لیک په احاطه کې پر روانو پروژو هیڅ ډول اغیز نلري.

درويشتمه ماده

څېړتيا

د افغانستان اسلامي جمهوري حکومت چي د موجوده هوکړه ليک د امانت دار په توگه عمل کوي، بايد د لاندنيو شپانو په اړه تړون کونکو لوريو ته خبر ورکړي:

(الف) د هر ډول تصويب، منل توب، تائيد او الحاق اړوندو اسنادو سپارل؛

(ب) د نولسمي مادې سره سم د دې هوکړه ليک د نافذيدو نېټه؛

(ت) د يو شتمې مادې سره سم، هر ډول منل شوي تعديلات او د دا ډول تعديلاتو د نافذيدو نېټه؛

(ث) هر ډول انصراف چي د دوه ويشتمې مادې سره سم رامنځ ته شوي وي؛

(ج) هر بل عمل، څېړتيا يا اعلاميه چي د دې هوکړه ليک په تړاو رامنځ ته کېږي.

د پورتيټو مراتبو په گواهي سره، د لاندې ذکر شوي نېټې سره سم لاسليکونکو ته دغه هوکړه ليک د لاسليکولو بشپړ واک ورکړل شوی دی.

دا هوکړه ليک د عشق آباد په ښار کې د ۲۰۱۷ د نوامبر ۱۵ نېټه په يوه اصلي نسخه کې په پښتو، دري، انډرېايجاني، گرجي، ترکي، ترکمني او انگليسي ژبو لاسليک شو. ټول متنونه د ورته اعتبار وړ دي. د هر ډول اختلاف په صورت کې بايد انگليسي متن ته مراجعه وشي.

امانت دار بايد د دې هوکړه ليک تصديق شوي نسخې تړون کونکو لوريو ته واستوي.

----- د افغانستان اسلامي جمهوريت په استازيتوب -----

----- د ازبایجان جمهوريت په استازيتوب -----

----- د گرجستان په استازيتوب -----

----- د ترکي جمهوريت په استازيتوب -----

----- د ترکمنستان په استازيتوب -----

موافقت‌نامه همکاری‌های ترانزیتی و ترانسپورتهی

(موافقت‌نامه راه لاجورد)

مقدمه:

جمهوری اسلامی افغانستان، جمهوری آذربایجان، گرجستان، جمهوری ترکیه و ترکمنستان که پس از این به عنوان "طرفین متعاقد" خطاب می‌گردند؛

با شناخت از منافع همه جانبه از موجودیت یک سیستم منسجم ترانزیتی و ترانسپورتهی میان طرفین متعاقد در منطقه؛

با تأکید به تعهد غرض اطمینان از جریان بدون موانع اموال و مسافری از قلمرو طرفین متعاقد؛

با تمایل به بهبود اتصال منطقه‌ای، به ویژه جریان بدون موانع ترافیک و ترانزیت اموال میان طرفین متعاقد از طریق ساده سازی طرز‌العمل‌های ترانسپورتهی، گمرکی و عبور از مرزها؛ و

با توجه به عضویت طرفین در سازمان‌های متعدد بین‌المللی و مشارکت در معاهدات بین‌المللی؛

بدینوسیله قرار ذیل به توافق رسیدند:

بخش اول

احکام عمومی

ماده ۱

اهداف و مقاصد

اهداف و مقاصد عمده این موافقت‌نامه قرار ذیل اند:

الف) تسهیل بخشیدن حرکت و انتقال آسان اموال، مسافری و وسایط نقلیه از طریق قلمرو طرفین متعاقد و فراهم سازی تمام کمک‌های لازم غرض ترانزیت اموال مطابق به مفاد این موافقت‌نامه؛

ب) اطمینان از مصنوعیت اموال، مسافری و وسایط نقلیه از طریق قلمرو طرفین متعاقد؛

ج) ساده سازی امور اداری و روند کاری در زمینه حمل و نقل ترانزیتی اموال با استفاده از فن‌آوری‌های پیشرفته؛

د) اتخاذ تدابیر لازم غرض افزایش رقابت در این مسیر.

جهت تطبیق این موافقتنامه:

الف) "کنترول گمرکات" -- اقدامات اتخاذ شده توسط ادارات گمرکی طرفین متعاقد به منظور اطمینان از انطباق با قوانین گمرکی؛

ب) "اموال خطرناک" -- هر نوع اموال که در هنگام انتقال یا ذخیره سازی خطر جدی را به صحت، محیط زیست، امنیت (بشمول امنیت کشور و مردم)، سلامت و دارایی ایجاد کنند؛

ج) "حمل و نقل ترانزیتی" -- حمل و نقل اموال یا انتقال مسافرین (بشمول بکس‌های بدون همراه) یا انتقال وسایط نقلیه غیر باربری در قلمرو یکی از طرفین متعاقد بدون بارگیری و تخلیه، ذخیره سازی، تقسیم اموال به قطعات، یا بدون تغییر در نحوه حمل و نقل که صرف بخشی از یک سفر کامل، فراتر از مرزهای طرفین متعاقد که عبور و مرور از قلمرو ایشان صورت می‌گیرد، آغاز و ختم شود؛

د) "مجوز" -- سندی که توسط مراجع ذیصلاح یکی از طرفین متعاقد به منظور اجازه دادن به ورود و خروج و یا عبور ترانزیت از قلمرو کشوری که این مجوز را به وسایط نقلیه ثبت شده در قلمرو طرف دیگر صادر کرده باشد، صادر گردد؛

ه) "وسایط نقلیه" -- هرگونه وسیله نقلیه که برای انتقال مسافرین، اموال و بار مسافر استفاده شود؛

و) "قوانین ملی" -- کلیه قوانین و مقررات نافذ در قلمرو هر یک از طرفین؛

ز) "حمل و نقل چندجانبه" -- ترکیب از دو یا چند نوع وسایط نقلیه؛

ح) "وسایط نقلیه موتوردار" -- وسیله نقلیه موتوردار که ساختار آن به منظور حمل و نقل اموال و مسافرین از طریق جاده یا کشیدن تریلر/نیمه تریلر بدون موتور جهت انتقال اموال مورد استفاده قرار گیرد؛

ط) "مسافر" -- هر شخص حقیقی که در یک مسیر سفر نماید.

مناد این موافقت‌نامه در تمام عرصه های حمل و نقل ترانزیتی که در قلمرو یک طرف آغاز و خاتمه میابد، قابل اعمال میباشند.

چارچوب کاربرد موافقتنامه

هریک از طرفین متعهد باید از هرگونه اقدام یکجانبه در قسمت نفع بردن از این موافقتنامه در رابطه به کشورهای ثالث و یا نقض حاکمیت دولت و تمامیت ارضی طرف دیگر امتناع می ورزد.

بخش دوم

تسهیلات ترانزیتی

ماده ۵

تسهیلات زیربنایی

طرفین متعهد به منظور فراهم سازی تسهیلات مورد نیاز برای جاده ها، خط آهن، هوانوردی ملکی، آبراه های داخلی، حمل و نقل دریایی و بر علاوه ترانسپورت چند جانبه مانند ترمینل های حمل و نقل ترکیبی، نقاط عبوری سرحدی، ایستگاه های تبدیل سنج، خطوط کشتی، بنادر، ابزار کمکی برای جهت یابی و فن آوری معلومات، تدابیر لازمه را اتخاذ می نمایند.

ماده ۶

حمل و نقل چند جانبه

فعالیتها در عرصه حمل و نقل چندجانبه بر اساس اسناد، مدارک و طرز العمل های شناخته شده بین المللی و همچنان اسناد و شیوه های ادارای بین المللی موجوده که طرفین متعهد روی آن توافق کرده اند، صورت می گیرد. طرفین متعهد اقداماتی را جهت ساده سازی طرز العمل ها و شیوه های اداری، اسناد حمل و نقل و تسهیل ترانسپورت چند جانبه، اتخاذ خواهند نمود.

ماده ۷

مصنوعیت ترانزیت اموال

الف) طرفین متعهد تمامی اقدامات لازم برای مصنوعیت حمل و نقل و حفاظت محیط زیست را در سراسر مسیر ترانزیت، اتخاذ می نمایند.

ب) آئنده و وسایط نقلیه طرفین متعهد که جهت حمل و نقل بین المللی بکار برده می شوند، باید در مطابقت با شرایط تخریکی برای حفظ محیط زیست و مصنوعیت حمل و نقل و قوانین ملی آنها باشد.

ج) طرفین متعاقد در صورت وقوع حادثه ترافیکی در قلمرو آنها که در آن وسایط ترانزیت، به خصوص زمانی که مسافرین، اموال و کالا های خطرناک و مواد خوراکی فاسد شدنی، شامل آن باشند، تمام کمک های ممکنه را فراهم مینمایند.

ماده ۸

ویزه

الف) طرفین متعاقد موافق اند تا ویزه های مربوطه را در مطابقت با قوانین ملی خویش، برای راننده های وسایط و اشخاصی که مشغول حمل و نقل بین المللی بوده و برای اصدار ویزه واجد شرایط می باشند، اعطا نمایند.

ب) بدین لحاظ، طرز العمل ساده سازی اعطای ویزه، طی پروتوکول جداگانه ای که توسط طرفین متعاقد مورد پذیرش قرار گرفت و جز لاینفک این موافقت نامه می باشد، صورت می گیرد.

ماده ۹

مجوز وسایط حمل و نقل زمینی

طرفین متعاقد می توانند ایجاد یک سیستم مجوز های مخصوص جاده ها را جهت تسهیل حمل و نقل زمینی، بدون تناقض با موافقتنامه های موجوده دوجانبه؛ مد نظر گیرند.

ماده ۱۰

همکار های متقابل

طرفین متعاقد در ساحات ذیل با هم همکاری می نمایند:

الف) شناخت متقابل تصدیقنامه های واجد شرایط بودن وسایط برای حمل و نقل زمینی و جواز های رانندگی؛

ب) تصدیقنامه های تخنیکی وسایط توسط کشور هایی که در آن ثبت گردیده اند، تطبیق ارائه اسناد به مرجع واحد (Application of Single Window) و سایر سیستم های هوشمند برقی حمل و نقل؛

ج) تبادل معلومات مرتبط.

ماده ۱۱

بنادر و تسهیلات بنادر

هر یک از طرفین متعاقد، با کشتی هایی که تحت پرچم کشور های دیگر قرارداد، طوری بر خود نمایند که با کشتی های خود، هنگام حمل و نقل بحری بین المللی برخوردار می نماید. این برخوردار شامل دسترسی آزاد به بنادر باز برای

کشتی رانی بین المللی، واگذاراری لنگر گاه و استفاده از امکانات بندری برای بار گیری و تخلیه محمول ها، انتقال اموال به کشتی ها، سوار و پیاده نمودن مسافرین از و به کشتی، بهره برداری از خدمات کشتی رانی.

جهت بهره برداری از خدمات بنادر خشکه، هر یک از طرفین متعاقد مطابق قوانین ملی خویش رفتار می نمایند.

ماده ۱۲

تسهیلات راه آهن

الف) طرفین متعاقد در ساحات مربوطه مسوولیت خویش، با اسناد ترانسپورتی که در مطابقت با موافقت نامه های بین المللی نافذه در رابطه به انتقال اجناس و مسافرین باشند، حمل و نقل می نمایند.

ب) طرز العمل های مربوطه، جهت حمل و نقل آسان خط آهن، به شمول اعتبار اجناس مفقودالاضر و یا تخریب شده، طی پروتوکول جداگانه که توسط طرفین متعاقد تصویب گردیده و جز لاینفک این موافقت نامه می باشد، تنظیم می گردد.

بخش سوم

موضوعات مربوط به گمرکات

ماده ۱۳

محصولات گمرکی و مالیات

الف) اموال ترانزیتی از محصولات گمرکی و مالیات معاف می باشند.

ب) وسایط که در مطابقت با این موافقت نامه مشغول حمل و نقل اند و پرزه جات معیاری ان، به طور متقابل از محصولات گمرکی و مالیات معاف می باشد. البته به استثنای مالیات جاده، فیس های استفاده از زیربنای ترانسپورتی، مالیاتی که جهت عبور و مرور وسایط وضع میگردد و همچنان هر نوع مصرفی که توسط اداره گمرکات اعمال می گردد، به شمول مصارف عدم مطابقت با محدوده زمانی تعیین شده و مقتضیات مسیر در جریان مدت ترانزیت.

ج) پرزه جات معیاری لازم برای ترمیم وسایط که قبلاً وارد گردیده اند، باید موقتاً تحت عنوان واردات مؤقت، بدون پرداخت محصول گمرکی و سایر مالیات و بدون ممانعت و قیودات واردات آزاد، درج گردند. پرزه جات تبدیل شده منوط به تصفیه گمرکاتی و اصدار مجدد می باشند.

د) معافیت هایی که در پاراگراف ۱ این ماده ذکر گردیده است، بالای مصارف خدمات مشخصی که مطابق قوانین ملی طرفین متعاقد ارائه می گردد، قابل اجرا نمی باشد.

سیستم ترازیت گمرکی

الف) طرفین متعاهد کنوانسیون های بین المللی و موافقت نامه هایی را که عضو آن اند، به منظور تسهیل انتقال اموال در قلمور خویش تطبیق می نمایند.

ب) طرفین متعاهد که قبلاً عضو کنوانسیون گمرکات در مورد حمل و نقل بین المللی اموال، تحت کنوانسیون تیر ۱۹۷۵ اند، احکام این کنوانسیون را بالای خود تطبیق خواهند نمود.

ساده سازی طرز العمل گمرکات

الف) طرفین متعاهد اقداماتی را جهت ساده سازی میکانیزم کنترل گمرکات برای تمامی وسایط نقلیه ای که از قلمرو آنها عبور می نماید، در مطابقت با احکام این موافقت نامه، اتخاذ خواهند نمود.

ب) طرفین متعاهد توافق مینمایند که:

ب.الف. تمام محموله های که از قلمرو آنها عبور می نمایند، توسط وسایط نقلیه ای که به طور مناسب بسته بندی گردیده و یا توسط انواع دیگر اقدامات امنیتی گمرکاتی که انعکاس دهنده نتایج کنترل و تصفیه گمرکاتی می باشد، منتقل می گردد؛

ب.ب. اطمینان میدهند که در مطابقت با قوانین ملی شان، شرایط برای حمل و نقل محموله های کلان، اضافه بار و یا از حد بزرگ، که در وسایط ترانسپورته بسته بندی شده نمی تواند، به هدف کنترل گمرکی به صورت مناسب ترتیب می یابد.

ب.ج. در مطابقت به قوانین ملی، با در نظر داشت شیوه های تحلیل خطر، بدون تعصب در نظارت گمرکی، در چارچوب صلاحیت های برخاسته از کنوانسیون ها و موافقت نامه های بین المللی که آنها پذیرفته اند، نظارت گمرکی را تطبیق مینمایند.

ب.د. ترتیبات همکاری و هماهنگی میان خدمات گمرکی طرفین متعاهدرا جهت تأمین خدمات گمرکی سریع با کمترین تأخیر فراهم میسازند؛

ب.ه. در صورت امکان، از معیارها و پیشنهادات کنوانسیون بین المللی در مورد ساده سازی و هماهنگ سازی طرز العمل های گمرکی (کنوانسیون کیوتو که روی آن تجدید نظر صورت گرفته است) استفاده مینمایند؛

ب.و. وارد نمودن مؤقت کانتینرها بدون پرداخت مالیات (که دوباره صادر خواهند گردید)، و باقی شرایط در مورد آن به اساس کنوانسیون گمرکات روی کانتینرها (ژنو ۱۹۷۲) اجازه داده می شود.

بخش چهارم

احکام متفرقه

ماده ۱۶

گروه مشورتی مشترک

الف. جهت تطبیق و پیگیری این موافقتنامه، طرفین متعاقد موافق اند تا یک گروه مشورتی مشترک را که متشکل از نماینده گان باصلاحیت طرفین متعاقد باشد، ایجاد نمایند.

ب. گروه مشورتی مشترک، مشوره های منظم را سال یک بار انجام می دهند، و در صورت نیاز با موافقت طرفین متعاقد جلسه در سطح مقامات عالی رتبه دایر می نماید.

ماده ۱۷

معاهدات بین المللی

احکام این موافقتنامه حقوق و وجایب طرفین متعاقد را در قسمت معاهدات بین المللی که طرفین متعاقد آنها پذیرفته اند، متأثر نمی سازد.

ماده ۱۸

حل و فصل منازعات

هرگونه اختلاف برخاسته از تفسیر یا تطبیق این موافقتنامه، از طریق مشوره های که در ماده شانزدهم این موافقتنامه تسجیل یافته است، حل و فصل میگردد.

ماده ۱۹

الحاق

هر کشور می تواند با رضایت همه طرفین متعاقد وارد این موافقت نامه شود.

انفاذ

الف. این موافقت‌نامه سی روز (۳۰ روز) بعد از دریافت آخرین اطلاع کتبی مبنی بر تکمیل طی مراحل قوانین داخلی طرفین متعاقد از مجاری دیپلوماتیک به امانت دار نافذ می‌گردد.

ب. حکومت جمهوری اسلامی افغانستان امانت دار این موافقت‌نامه میباشد.

ج. اگر دو یا بیشتر از دو طرف موافق باشند، این موافقت‌نامه می‌تواند، در صورتیکه ممکن باشد، میان آن طرفین متعاقد که امانت دار را در مورد طی مراحل قوانین داخلی شان و در مطابقت با این ماده آگاهی داده اند، عملی گردد.

د. برای کشوری که الحاق می‌کند، این موافقت‌نامه سی (۳۰) روز بعد از تاریخ دریافت اطلاع کتبی از طرف امانت دار پیرامون طی مراحل قوانین داخلی همان کشور (که برای نافذ شدن ضروری میباشد) نافذ می‌گردد.

ماده ۲۱

تعدیلات و اضافات

تعدیلات و اضافات در این موافقت‌نامه بر اساس رضایت متقابل طرفین متعاقد وارد گردیده، این تعدیلات و اضافات در یک سند جداگانه گنجانیده شده و در مطابقت با ماده بیستم (۲۰) این موافقت‌نامه نافذ می‌گردد. این اسناد جز لاینفک این موافقت‌نامه را تشکیل خواهد داد.

ماده ۲۲

زمان و انصراف

الف. این موافقت‌نامه برای مدت زمان نامحدودی منعقد می‌گردد.

ب. هریک از طرفین متعاقد در هرزمانی می‌تواند، به امانت دار از مجاری دیپلوماتیک به شکل کتبی از اراده خویش مبنی بر انصراف از این موافقت‌نامه اطلاع دهند. این انصراف تنها شش ماه بعد از دریافت اطلاع کتبی توسط امانت دار عملی می‌گردد.

ج. انصراف یکی از طرفین متعاقد هیچ گونه پروژه جاری را در حیطه این موافقت‌نامه متأثر نمی‌سازد.

آتهی

حکومت جمهوری اسلامی افغانستان به عنوان امانت دار این موافقت نامه طرفین متعاہد را پیرامون نکات آتی آگاه می سازد:

الف. تسلیم دهی هرگونه سند تصویب، پذیرش، تایید، یا الحاق؛

ب. هرگونه تاریخ انفاذ این موافقت نامه در مطابقت با ماده بیستم؛

ج. هرگونه تعدیل که در مطابقت با ماده بیست و یکم وارد می گردد و تاریخی که چنین تعدیلات نافذ می گردد؛

د. هرگونه انصراف مطابق به احکام ماده بیست و دوم؛

ه. هرگونه اقدام، اطلاع، یا ارتباطات دیگری که مربوط به این موافقت نامه گردد.

در گواهی مراتب بالا امضاء کننده گان به صلاحیت که برای شان از جانب مقامات شان اعطا گردیده است، این موافقت نامه را به تاریخی که در ذیل ذکر گردیده است، به امضاء رسانیده اند.

این سند در شهر عشق آباد به تاریخ ۱۵ نوامبر ۲۰۱۷ در یک نسخه اصلی به زبان های دری، پشتو، آذربایجانی، گرجی، ترکی، ترکمنی، و انگلیسی به امضاء رسیده است که تمام متون از اعتبار یکسان برخوردار اند. در صورت بروز اختلاف، به متن انگلیسی رجحان داده میشود.

امانت دار نسخه های این موافقت نامه را که تصدیق شده باشند به طرفین متعاہد میفرستد.

..... به نمایندگی جمهوری اسلامی افغانستان

..... به نمایندگی جمهوری آذربایجان

..... به نمایندگی گرجستان

..... به نمایندگی جمهوری ترکیه

..... به نمایندگی ترکمنستان

შეთანხმება სატრანზიტო და სატრანსპორტო თანამშრომლობის შესახებ

(ლაპის ლაზულის მარშრუტის შეთანხმება)

პრეამბულა

ავღანეთის ისლამური რესპუბლიკა, აზერბაიჯანის რესპუბლიკა, საქართველო, თურქეთის რესპუბლიკა და თურქმენეთი, შემდგომში ხელშემკვრელ მხარეებად წოდებულნი,

აღიარებენ რა, რეგიონში ხელშემკვრელი მხარეების ერთიანი სატრანზიტო და სატრანსპორტო სისტემის სრულ სარგებელს,

კვლავ ადასტურებენ რა, ვალდებულებას, უზრუნველყონ ტვირთისა და მგზავრების დაუბრკოლებელი გადაადგილება ხელშემკვრელ მხარეთა ტერიტორიების გავლით,

გამოთქვამენ რა სურვილს, გააუმჯობესონ რეგიონთაშორისი კავშირები, კერძოდ, შეუფერხებელი სატრანზიტო მოძრაობა ხელშემკვრელ მხარეებს შორის სატრანსპორტო, საბაჟო და სასაზღვრო პროცედურების გამარტივების გზით, და

აღნიშნავენ რა, ხელშემკვრელი მხარეების წევრობას სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებში და მონაწილეობას საერთაშორისო ხელშეკრულებებში,

შეთანხმდნენ შემდეგზე:

ნაწილი I

ზოგადი დებულებები

მუხლი 1

მიზნები და ამოცანები

შეთანხმების ძირითად მიზნებსა და ამოცანებს წარმოადგენს შემდეგი:

a) ტვირთის, მგზავრების და სატრანსპორტო საშუალებების დაუბრკოლებელი გადაადგილების ხელშეწყობა ხელშემკვრელი მხარეების ტერიტორიების გავლით და ყველა საჭირო დახმარების გაწევა სატრანზიტო მოძრაობის ხელშეწყობისათვის, წინამდებარე შეთანხმების დებულებების შესაბამისად;

b) ტვირთის, მგზავრთა და სატრანსპორტო საშუალებების უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, ხელშემკვრელ მხარეთა ტერიტორიების გავლით;

ც) სატრანზიტო მოძრაობასთან დაკავშირებული აუცილებელი ადმინისტრაციული საკითხებისა და პროცედურების გამარტივება თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით სადაც საჭიროა;

დ) საჭირო ზომების მიღება აღნიშნული მარშრუტის კონკურენტუნარიანობის გაზრდის მიზნით.

მუხლი 2 განმარტებები

წინამდებარე შეთანხმების მიზნებისთვის:

ა) „საბაჟო კონტროლი“ - ზომები, რომელსაც იღებენ მხარეების საბაჟო ორგანოები, რათა მოხდეს საბაჟო კანონმდებლობასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა;

ბ) „სახიფათო ტვირთები“ - ტვირთი, რომელსაც შეუძლია შეუქმნას მნიშვნელოვანი რისკი ჯანმრთელობას და გარემოს, უსაფრთხოებას (მათ შორის, სახელმწიფო და საზოგადოებრივ უსაფრთხოებას), უშიშროებას და საკუთრებას, მაშინ, როდესაც ხდება მისი ტრანსპორტირება ან როდესაც ის ინახება საცაფში და სხვა;

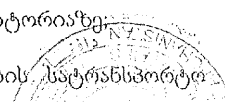
გ) „სატრანზიტო მოძრაობა“ - ტვირთის ტრანსპორტირება ან მგზავრთა გადაადგილება (მათ შორის, ბარგი თანხლების გარეშე) ან ცარიელი სატრანსპორტო საშუალების გადაადგილება ხელშემკვრელი მხარის ტერიტორიაზე, დატვირთვის ან გადმოტვირთვის გარეშე, დასაწყობების ან დასაწყობების გარეშე ან სატრანსპორტო საშუალების შეცვლით ან შეცვლის გარეშე იმ ტერიტორიაზე, რომელიც მხოლოდ ნაწილია სრული მარშრუტის, რომელიც იწყება და სრულდება იმ ხელშემკვრელი მხარის საზღვრებს გარეთ, რომლის ტერიტორიაზეც ხდება სატრანზიტო მიმოსვლა;

დ) „ნებართვა“- დოკუმენტი, რომელიც გაცემულია ერთ-ერთი ხელშემკვრელი მხარის კომპეტენტური ორგანოს მიერ და ნებას რთავს ძრავიან სატრანსპორტო საშუალებას, რომელიც დარეგისტრირებულია სხვა ხელშემკვრელი მხარის სახელმწიფო ტერიტორიაზე, შევიდეს, გამოვიდეს ან განახორციელოს სატრანზიტო მოძრაობა იმ ხელშემკვრელი მხარის სახელმწიფო ტერიტორიის გამოყენებით, რომელმაც გასცა ეს ნებართვა;

ე) „სატრანსპორტო საშუალებები“ - ნებისმიერი სატრანსპორტო საშუალება, რომელიც გამოიყენება მგზავრების, ტვირთის და ბარგის ტრანსპორტირებისათვის;

ფ) „შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობა“ - სამართლებრივი აქტების ერთობლიობა, რომელიც მოქმედებს ხელშემკვრელი მხარის ტერიტორიაზე;

გ) „მულტიმოდალური გადაზიდვა“ - ორი ან მეტი სახეობის სატრანსპორტო საშუალების კომბინაცია;

h) „ძრავიანი ავტოსატრანსპორტო საშუალება“ - თვითმავალი სატრანსპორტო საშუალება, რომელიც კონსტრუქციულად განკუთვნილია ტვირთის ან მგზავრის ტრანსპორტირებისთვის საავტომობილო გზებზე ან მისაბმელიანი/ნახევრადმისაბმელიანი სატრანსპორტო საშუალების გაწევის უზრუნველსაყოფად;

i) „მგზავრი“ - პირი, რომელიც მოგზაურობს აღნიშნული მარშრუტით.

მუხლი 3

შეთანხმების ფარგლები

წინამდებარე შეთანხმების დებულებები გამოიყენება ყველა სატრანზიტო მიმოსვლისას, რომელიც იწყება, გრძელდება ან სრულდება ხელშემკვერელი მხარის ტერიტორიაზე.

მუხლი 4

შეთანხმების გამოყენება

თითოეული ხელშემკვერელი მხარე თავს შეიკავებს ნებისმიერი ცალმხრივი მოქმედებისაგან, რაც ამ შეთანხმების საფუძველზე გამოიწვევს მესამე სახელმწიფოებისთვის უპირატესი ხელსაყრელი პირობების შექმნას, და /ან არღვევს მეორე ხელშემკვერელი მხარის სახელმწიფო სუვერენიტეტს და ტერიტორიულ მთლიანობას.

ნაწილი II

სატრანზიტო საშუალებები

მუხლი 5

ინფრასტრუქტურული საშუალებები

ხელშემკვერელი მხარეები მიიღებენ სათანადო ზომებს, რათა უზრუნველყონ საშუალებები, რომლებიც საჭიროა საავტომობილო, სარკინიგზო, სამოქალაქო ავიაციის, შიდა სამდინარო/საზღვაო გადაზიდვებისთვის და ასევე, მულტიმოდალური გადაზიდვებისათვის, როგორცაა კომბინირებული სატრანსპორტო ტერმინალები, სასაზღვრო-გაშვები პუნქტები, ლიანდაგების შემცველი სადგურები, საბორნე ხაზები, ნავსადგურები, სანავიგაციო ნიშნები და საინფორმაციო ტექნოლოგია.

მუხლი 6

მულტიმოდალური ტრანსპორტი

მულტიმოდალური სატრანსპორტო ოპერაციები განხორციელდება საერთაშორისოდ აღიარებული არსებული დოკუმენტაციისა და პროცედურების საფუძველზე და ასევე ხელშემკვრელ მხარეებს შორის შეთანხმებული საერთაშორისო ინსტრუმენტებისა და ადმინისტრაციული პრაქტიკის შესაბამისად. ხელშემკვრელი მხარეები მიიღებენ შესაბამის ზომებს, რათა გაამარტივონ ადმინისტრაციული პროცედურები, პრაქტიკა და სატრანსპორტო დოკუმენტაცია და ხელი შეუწყონ მულტიმოდალურ გადაზიდვებს.

მუხლი 7

უსაფრთხო სატრანზიტო მიმოსვლა

- a) ხელშემკვრელი მხარეები მიიღებენ ყველა საჭირო ზომას ტრანსპორტირების უსაფრთხოებისთვის და გარემოს დაცვისათვის სატრანზიტო მარშრუტებზე.
- b) ხელშემკვრელი მხარის საერთაშორისო გადაზიდვებში ჩართული ავტოსატრანსპორტო საშუალებები უნდა შეესაბამებოდეს გარემოსდაცვით და ტრანსპორტირების უსაფრთხოების ტექნიკურ პირობებს შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის შესაბამისად.
- c) ხელშემკვრელი მხარეები უზრუნველყოფენ ყველა შესაძლო დახმარების გაწევას თავიანთ ტერიტორიაზე მომხდარი საგზაო სატრანსპორტო შემთხვევების დროს, რომლებიც დაკავშირებულია სატრანზიტო გადაზიდვებთან, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც აღნიშნული შემთხვევის მონაწილენი არიან მგზავრები, საქმე ეხება სახიფათო ტვირთებს და მალფუჭებად საკვებ პროდუქტებს.

მუხლი 8

ვიზა

- a) ხელშემკვრელი მხარეები შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის შესაბამისად გასცემენ შესაბამისი კატეგორიის ვიზებს იმ სატრანსპორტო საშუალებების მძღოლებისათვის და პირებისათვის, რომლებიც ჩართულნი არიან საერთაშორისო სატრანსპორტო მიმოსვლაში და აკმაყოფილებენ სავიზო მოთხოვნებს.

b) ამ მიზნით, ვიზის გაცემის პროცედურების გამარტივებას მხარეები შეთანხმებენ მათ მიერ მიღებულ ცალკეულ ოქმში, რომელიც შეთანხმების განუყოფელ ნაწილი იქნება.

მუხლი 9

ავტოსატრანსპორტო საშუალების ნებართვები

ხელშემკვრელ მხარეებს საავტომობილო ტრანსპორტირების ხელშესაწყობად შეუძლიათ, განიხილონ სპეციალური საავტომობილო ნებართვების სისტემის დაარსება არსებული ორმხრივი შეთანხმებების ზიანის მიუყენებლად.

მუხლი 10

ურთიერთთანამშრომლობა

ხელშემკვრელი მხარეები უნდა შეეცადონ, ითანამშრომლონ შემდეგ საკითხებში:

- a) გზისთვის ვარგისობის სერტიფიკატისა და მართვის მოწმობების ორმხრივი აღიარება;
- b) სატრანსპორტო საშუალებების ტექნიკური სერტიფიცირება რეგისტრაციის ქვეყნების მიერ, ერთი ფანჯრის პრინციპისა და სხვა ინტელექტუალური ელექტრონული ტრანსპორტირების სისტემების გამოყენება.
- c) შესაბამისი ინფორმაციის ურთიერთგაცვლა.

მუხლი 11

ნავსადგურები და სანავსადგურე აღჭურვილობები

თითოეული ხელშემკვრელი მხარე შეუქმნის მეორე ხელშემკვრელი მხარის დროშის ქვეშ მცურავ გემებს მომსახურების ისეთივე პირობებს, როგორსაც საერთაშორისო საზღვაო გადაზიდვებში მონაწილე საკუთარ გემებს, მათ შორის, ნავსადგურებში თავისუფალი შესვლისათვის, რომელიც ღიაა საერთაშორისო ნაოსნობისათვის, ნავმისადგომის გამოყოფისათვის და სანავსადგურე ნაგებობების გამოყენებისათვის ტვირთის დატვირთვისა და გადმოტვირთვისათვის, გადაზიდვისთვის, მგზავრთა ჩასხდომისათვის და გადმოსხდომისათვის, მომსახურების გამოყენებისათვის, რომელიც გათვალისწინებულია ნაოსნობისათვის.

მშრალი ნავსადგურის მომსახურების გამოყენების შემთხვევაში, თითოეული ხელშემკვრელი მხარე გამოიყენებს თავის შიდასახელმწიფოებრივ კანონმდებლობას.

მუხლი 12

სარკინიგზო აღჭურვილობები

- a) ხელშემკვერელი მხარეები ახორციელებენ ტრანსპორტირებას თავიანთი პასუხისმგებლობის არეალის ფარგლებში სატრანსპორტო დოკუმენტით ტვირთისა და მგზავრთა ტრანსპორტირების საერთაშორისო მარეგულირებელი შეთანხმებების შესაბამისად.
- b) დაუბრკოლებელი სარკინიგზო ტრანსპორტირებისათვის დაკავშირებული პროცედურები დაკარგულ ან დაზიანებულ ტვირთზე პასუხისმგებლობის ჩათვლით, შეიძლება დარეგულირდეს ხელშემკვერელ მხარეთა მიერ მიღებული ცალკე ოქმით, რომელიც წარმოადგენს წინამდებარე შეთანხმების განუყოფელ ნაწილს.

ნაწილი III

საბაჟოსთან დაკავშირებული საკითხები

მუხლი 13

საბაჟო გადასახადები და გადასახდელები

- a) ტრანზიტით მოძრავი ტვირთი გათავისუფლდება საბაჟო გადასახადებისა და გადასახდელებისაგან;
- b) ავტოსატრანსპორტო საშუალებები, რომლებიც ახორციელებენ ტრანსპორტირებას ამ ხელშეკრულების შესაბამისად და მათი სტანდარტული სათადარიგო ნაწილები, რომლებიც განკუთვნილია მათი სათანადო ფუნქციონირებისათვის ორმხრივად გათავისუფლდება საბაჟო გადასახადებისა და გადასახდელებისგან, საგზაო გადასახადების, ინფრასტრუქტურის გამოყენების გამო მოსაკრებლის გამოკლებით, რომლებიც დაწესებულია სატრანსპორტო საშუალებების მოძრაობისა და მფლობელობისთვის, ასევე ნებისმიერი სხვა მოსაკრებელი, რომელიც შეიძლება დაწესდეს საბაჟო ორგანოების მიერ მათ შორის განსაზღვრული დროის ლიმიტის და სამარშრუტო მოთხოვნების შეუსრულებლობისათვის სატრანზიტო ოპერაციის განხორციელების დროს.
- c) სტანდარტული სათადარიგო ნაწილები, რომელიც საჭიროა უკვე შემოტანილი ავტოსატრანსპორტო საშუალების შესაკეთებლად, დაიშვება დროებით დროებითი შემოტანის რეჟიმში, იმპორტის გადასახადების და სხვა გადასახდელების გადახდის გარეშე და მათზე არ ვრცელდება იმპორტის აკრძალვები და შეზღუდვები. გამოცვლილი ნაწილები ექვემდებარება განბაჟებას და რე-ექსპორტს.

- d) ამ მუხლის „ა“ პუნქტით გათვალისწინებული შედეგათები არ ვრცელდება იმ სპეციალურ მომსახურებაზე, რომელიც გაიწევა ხელშემკვერელ მხარეთა შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 14

საბაჟო სატრანზიტო სისტემა

- a) ტვირთის ტრანსპორტირების ხელშეწყობის მიზნით ხელშემკვერელი მხარეები თავიანთ ტერიტორიებზე გამოიყენებენ შესაბამის საერთაშორისო კონვენციებს და შეთანხმებებს, რომლის წევრებიც ისინი არიან.
- b) ხელშემკვერელი მხარეები, რომლებიც უკვე წარმოადგენენ „TIR-ის“ წიგნაკით ტვირთის საერთაშორისო გადაზიდვის შესახებ“ საბაჟო კონვენციის მონაწილე მხარეებს (1975 წლის TIR კონვენცია), ერთმანეთს შორის გამოიყენებენ აღნიშნული კონვენციის დებულებებს.

მუხლი 15

საბაჟო პროცედურების გამარტივება

- a) ხელშემკვერელი მხარეები მიიღებენ ზომებს, რომ გამარტივონ საბაჟო კონტროლის მექანიზმები ყველა სატრანსპორტო საშუალებისთვის, რომლებიც ახორციელებენ ტვირთისა და მგზავრების გადაყვანას მათი ტერიტორიის გავლით, წინამდებარე შეთანხმების დებულებების შესაბამისად.
- b) ხელშემკვერელი მხარეები თანხმდებიან:
- b.a) ყველა ტვირთი, რომლის ტრანსპორტირებაც ხდება მათი ტერიტორიის გავლით, ტრანსპორტირებულ უნდა იქნეს შესაბამისად დალოუქული სატრანსპორტო საშუალებებით ან უზრუნველყოფილი სხვა სახის საბაჟო უსაფრთხოების ზომებით, რომელიც ასახავს საბაჟო კონტროლისა და განზაჟების შედეგებს;
- b.b) მათი შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის შესაბამისად უზრუნველყონ ტრანსპორტირების მოთხოვნების შესრულება დალოუქულ ავტოსატრანსპორტო საშუალებაში მოუთავსებელი ნაყარი ტვირთის, მძიმეწონიანი ან არაგაბარიტული ტვირთების ტრანსპორტირებისათვის, რომელიც იქნება საკმარისად დაცული საბაჟო კონტროლის განსახორციელებლად.

b.c) განახორციელონ საბაჟო კონტროლი შიდა კანონმდებლობით გათვალისწინებული რისკის ანალიზის მეთოდების საფუძველზე, გარდა იმ კონტროლისა, რომელიც განხორციელდება საერთაშორისო კონვენციებითა და შეთანხმებებით ნაკისრი ვალდებულებების შესაბამისად, რომელთა მხარეებიც არიან ისინი;

b.d) ხელი შეუწყონ ერთობლივ და საკოორდინაციო ღონისძიებებს ხელშემკვრელ მხარეთა საბაჟო სამსახურებს შორის, რათა უზრუნველყონ სწრაფი განბაჟება და სატრანზიტო მიმოსვლა მინიმალური დაყოვნებით;

b.e) როდესაც შესაძლებელია, იხელმძღვანელონ „საბაჟო პროცედურების გამარტივების და ჰარმონიზაციის შესახებ“ საერთაშორისო კონვენციის (1999 წლის, კიოტოს შესწორებული კონვენცია) სტანდარტებითა და რეკომენდებული პრაქტიკით;

b.f) ნება დართონ, გადასახადებისა და გადასახდელების გადახდის გარეშე, იმ კონტინერების დროებით შემოტანას, რომლებიც ექვემდებარება რეექსპორტს და „კონტინერების შესახებ“ საბაჟო კონვენციით (ქენევა, 1972 წელი) გათვალისწინებულ სხვა პირობებს.

ნაწილი IV

სხვადასხვა დებულება

მუხლი 16

ერთობლივი საკონსულტაციო ჯგუფი

- a) შეთანხმების განხორციელების და შემდგომი მოქმედების მიზნით, ხელშემკვრელი მხარეები თანხმდებიან, დააფუძნონ ერთობლივი საკონსულტაციო ჯგუფი, რომელიც შედგება ხელშემკვრელი მხარეების უფლებამოსილი წარმომადგენლებისგან.
- b) საკონსულტაციო ჯგუფი გამართავს მაღალ დონეზე რეგულარულ კონსულტაციებს სულ მცირე წელიწადში ერთხელ და საჭიროების შემთხვევაში ხელშემკვრელი მხარეების შეთანხმების საფუძველზე.

მუხლი 17
საერთაშორისო ხელშეკრულებები

წინამდებარე შეთანხმების დებულებები არ ახდენს გავლენას ხელშეკრულ მხარეთა უფლებებსა და მოვალეობებზე, რომლებიც წარმოიშვა იმ საერთაშორისო ხელშეკრულებებიდან, რომელთა მხარეებიც არიან ისინი.

მუხლი 18
დავების მოგვარება

წინამდებარე შეთანხმების ინტერპრეტაციასთან ან განხორციელებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი დავა გადაწყდება კონსულტაციების გზით ამ შეთანხმების მე-16 მუხლის შესაბამისად.

მუხლი 19
შეთანხმებასთან შეერთება

ნებისმიერი ქვეყანა უფლებამოსილია შეუერთდეს წინამდებარე შეთანხმებას, ხელშეკრულ მხარეთა ერთსულოვანი თანხმობის საფუძველზე.

მუხლი 20
ძალაში შესვლა

- a) წინამდებარე შეთანხმება ძალაში შევა დეპოზიტარისათვის ხელშეკრულ მხარეთა მიერ დიპლომატიური არხების საშუალებით შიდასახელმწიფოებრივი პროცედურების დასრულების შესახებ უკანასკნელი წერილობითი შეტყობინებიდან ოცდამეათე (30) დღეს.
- b) წინამდებარე შეთანხმების დეპოზიტარია ავღანეთის ისლამური რესპუბლიკა
- c) თუ ორი, ან მეტი ხელშეკრული მხარე ამაზე თანახმაა, შეთანხმება, შესაძლებელია გამოყენებულ იქნეს იმ ხელშეკრულ მხარეებს შორის, რომელმაც წარმოდგენილი მუხლის თანახმად უკვე შეატყობინა დეპოზიტარს შიდა პროცედურების დასრულების შესახებ.
- d) სახელმწიფოსთვის რომელიც განახორციელებს შეთანხმებასთან შეერთებას, წინამდებარე შეთანხმება ძალაში შევა დეპოზიტარისათვის დიპლომატიური არხების საშუალებით ამ სახელმწიფოს შიდასახელმწიფოებრივი პროცედურების დასრულების შესახებ უკანასკნელი წერილობითი შეტყობინებიდან ოცდამეათე (30) დღეს.

მუხლი 21

ცვლილებები და დამატებები

წინამდებარე შეთანხმებაში, მხარეთა წერილობითი თანხმობის საფუძველზე, შეიძლება შეტანილ იქნეს ცვლილებები და დამატებები, რომლებიც გაფორმდება ცალკე დოკუმენტის სახით და ძალაში შევა ამ შეთანხმების მე-20 მუხლის შესაბამისად. აღნიშნული სახით მიღებული დოკუმენტები წარმოადგენენ ამ შეთანხმების განუყოფელ ნაწილს.

მუხლი 22

ხანგრძლივობა და გამოსვლა

- a) წინამდებარე შეთანხმება იდება განუსაზღვრელი ვადით.
- b) თითოეულ ხელშემკვერელ მხარეს შეუძლია ნებისმიერ დროს გამოვიდეს წინამდებარე ხელშეკრულებიდან დეპოზიტარისთვის წერილობითი შეტყობინების გაგზავნის გზით. გამოსვლა ძალაში შევა დეპოზიტარის წერილობითი შეტყობინების მიღებიდან 6 თვის ვადაში.
- c) ხელშემკვერელი მხარის მიერ გამოსვლა გავლენას არ მოახდენს შეთანხმების ფარგლებში მიმდინარე პროექტებზე.

მუხლი 23

შეტყობინება

ავღანეთის ისლამური რესპუბლიკის მთავრობამ, როგორც წინამდებარე შეთანხმების დეპოზიტარმა ქვეყანამ ხელშემკვერელი მხარეებისთვის უნდა უზრუნველყოს შემდეგი საკითხების შეტყობინება:

- a) ნებისმიერი რატიფიცირების, მიღების, დამტკიცების ან შეერთების შესახებ დეკონირება;
- b) მე-20 მუხლის შესაბამისად წინამდებარე შეთანხმების ნებისმიერი თარიღის ძალაში შესვლის შესახებ;
- c) შეტყობინება ნებისმიერი შესწორების შესახებ 21-ე მუხლის შესაბამისად და თარიღი ამ შესწორების ძალაში შესვლის შესახებ;
- d) 22-ე მუხლის შესაბამისად ნებისმიერი გამოსვლის შესახებ შეტყობინება;
- e) ნებისმიერი სხვა აქტის, შეტყობინების ან კომუნიკაციის შესახებ შეტყობინება წინამდებარე შეთანხმებასთან დაკავშირებით.

ზემოადნიშნულის დასტურად, ქვემოთ ხელისმომწერი, სათანადოდ უფლებამოსილნი, ხელს აწერენ მოცემულ შეთანხმებას მითითებულ თარიღებში.

ხელმოწერილია ქალაქ აშხაბადში, 2017 წლის 15 ნოემბერს, ერთ დედნად, დარის და პაშტუს, აზერბაიჯანულ, ქართულ, თურქულ, თურქმენულ და ინგლისურ ენებზე.

ყველა ტექსტი თანაბრად აუთენტურია. განსხვავებული განმარტების შემთხვევაში, უპირატესობა ენიჭება ტექსტს ინგლისურ ენაზე.

დემოზიტარი გაუგზავნის ამ შეთანხმების დამოწმებულ ასლებს ხელშეკვერულ მხარეებს.

ავღანეთის ისლამური რესპუბლიკის
სახელით

აზერბაიჯანის რესპუბლიკის
სახელით

საქართველოს
სახელით

თურქეთის რესპუბლიკის
სახელით

თურქმენეთის
სახელით
